

VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1988

23 FEBRUARI 1988

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer L. Vanvelthoven c.s. —

houdende regeling van de milieueffectrapportering
in het Vlaamse Gewest

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Inleiding

Reeds op 10 september 1982 werd bij de Vlaamse Raad een voorstel van decreet houdende regeling van de milieueffectrapportering ingediend (Voorstel van decreet van de heer L. Vanvelthoven c.s., stuk 139 (1981-1982) — Nr. 1). Thans wordt hiervan een geactualiseerde versie néergelegd, waarbij rekening wordt gehouden met de evoluties die zich in deze materie hebben voorgedaan sinds 1982.

De volgende evoluties moeten even in herinnering worden gebracht :

1. het advies van de Raad van State over voornoemd voorstel van decreet (Stuk 139 (1981-1982) — Nr. 2 van 1 augustus 1983) ;

2. de amendementen neergelegd respectievelijk door de heer L. Vanvelthoven, door mevrouw M. Van Puymbroeck c.s. en door de heer J. De Mol (Stukken 139 (1981-1982) — Nr. 3 van 19 april 1984 en Nr. 4 van 15 mei 1984) ;

3. de hoorzitting met deskundigen die gehouden werd door de Commissie voor Leefmilieu en Waterbeleid van de Vlaamse Raad op 13 november 1984 ;

4. de resultaten van wetenschappelijke congressen, onder meer de studiedag van de Vlaams-Nederlandse Werkgroep Leefmilieu van het Algemeen Nederlands Congres (Antwerpen, 25 februari 1984), studiedag van de Werkgroep Toegepaste Ecologie (Brussel, 27 november 1984), studiedag van de Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging (Antwerpen, 14 november 1984) enzovoort ;

5. de goedkeuring van de eerste EEG-richtlijn inzake milieueffectrapportering : de richtlijn van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (85/337/EEG ; Pb nr. L175/40 van 5 juli 1985) ;

6. de goedkeuring op 2 september 1985 door de Waalse Gewestraad van het „décret organisant l'évaluation des incidences sur l'environnement dans la Région wallonne” ;

7. de indiening op 21 maart 1984 bij de Nederlandse Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de memorie van antwoord van de Nederlandse Regering inzake het ontwerp „uitbreiding van de wet algemene bepalingen milieuhygiëne (regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage)” (Tweede Kamer, vergaderjaar 1983-1984, stuk 16814, nr. 7) en de goedkeuring van het wetsontwerp door de Tweede Kamer. Thans berust het ontwerp bij de Eerste Kamer.

Wanneer we geheel deze evolutie bekijken, komt het ons voor dat artikel 7, § 1, § 2 en § 3 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning een veel te schuchtere uitwerking geeft aan de beginselen van milieueffectrapportering. Ja, zelfs dreigt de introductie van een zinvolle milieueffectrapportering in het Vlaamse Gewest, die beantwoordt aan de EEG-minimumeisen en zich inspireert op de opties van onze naaste burens (Nederland en het Waalse Gewest), gedurende lange termijn onmogelijk te worden.

Daarom hebben wij het onontbeerlijk geacht, ons vroeger voorstel in geactualiseerde vorm terug ter discussie te stellen, dit alles in de hoop dat de nieuwe Vlaamse Executieve een ruim debat met de Vlaamse Raad over dit thema verkiest, boven een „mini-milieueffectrapport” op grond van artikel 7 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning.

2. Waarom milieueffectrapportering (m.e.r.) ?

De afgelopen decennia hebben een toenemende bezorgdheid inzake aantastingen van het milieu aan het daglicht gebracht.

Deze groeiende milieubewustwording vertaalt zich niet alleen in het opduiken van burgers, georganiseerd in milieuverenigingen allerhande, maar ook op het bestuurlijke vlak, onder andere in een milieuwetgeving.

De tot stand gekomen milieuwetten bestrijken een groot deel van het milieubeleidsterrein gaande van bepalingen inzake volksgezondheid over lucht-, waterverontreiniging, afvalruiming en -verwerking naar de bescherming van plante- en diersoorten. Toch moet worden opgemerkt dat de bestaande milieuwetgeving gefragmenteerd is en slechts deelaspecten van het milieufacet regelt waarbij een onderlinge samenhang ontbreekt.

Anderzijds verschillen de informatieverstrekking en de inspraakmogelijkheden vanwege de burger van wet tot wet met betrekking tot de uitreiking van de nodige vergunningen (bijvoorbeeld milieuvergunning, stedenbouwkundige vergunning, afvalstoffenvergunning) ; in vele gevallen duiken bestuurlijke

knelpunten op wat tijd-, geld- en arbeidsverlies tot gevolg heeft.

Bovendien kan de bestaande milieuwetgeving niet voorkomen dat niet voorziene milieuhinder, schade en negatieve milieueffecten toch opduiken.

Neemt men daarnaast in overweging dat een preventief milieubeleid te prefereren is, wat zich onder meer uit in het feit dat de kosten om milieuverontreiniging en -hinder te voorkomen lager zijn dan de uitgaven voor het herstellen van de veroorzaakte milieuschade, dan vormt de milieueffectrapportering (m.e.r.) en het daaruit voortvloeiende milieueffectrapport (MER) een uitstekend beleidsmiddel om vanaf een initieel stadium in de besluitvorming tegemoet te komen aan bovenvernoemde knelpunten.

Als voornaamste voordelen van de m.e.r. en het MER kunnen dan ook opgesomd worden : de coördinatie van de bestaande milieuwetgeving en vergunningstelsels, een meer efficiënte en meer rationele besluitvorming, de doorzichtigheid, de toekomstgerichtheid van de besluitvorming, een vergroting van de rechtszekerheid, het niet uitvoeren van het geplande voornemen of de mogelijke bijstelling van het geplande voornemen vanuit een milieuvriendelijk gezichtspunt.

M.e.r. vindt zijn origine in de Verenigde Staten van Amerika, waar op 1 januari 1970 de zogenaamde National Environmental Policy Act (NEPA) als wet, na goedkeuring door het Amerikaanse Congres, werd bekrachtigd door de voormalige president Nixon.

NEPA verplicht elk federaal overheidsorgaan „for all major federal actions significantly affecting the quality of the human environment”, dit wil zeggen voor elk belangrijk federaal project met een gewichtige weerslag op de kwaliteit van het menselijk milieu een „environmental impact statement (EIS) of milieueffectrapport (MER) op te stellen vooraleer met betrekking tot het project een besluit is genomen. Het MER beschrijft de invloed van het voorgenomen project op de omgeving, de te verwachten nadelige effecten die niet kunnen vermeden worden, alternatieven op de voorgestelde activiteit, de relatie tussen het lokale gebruik op korte termijn van de menselijke omgeving en de gevolgen op lange termijn, elke onomkeerbare en onherstelbare uitputting van de natuurlijke hulpbronnen.

MER kent in de Verenigde Staten van Amerika een groeiend succes, in zoverre zelfs dat bepaalde deelstaten NEPA, al dan niet verder uitgewerkt, hebben overgenomen in zogenaamde little NEPA's.

Ook buiten de Verenigde Staten van Amerika mocht de m.e.r. op het wetenschappelijke, bestuurlijke en juridische vlak van een groeiende belangstelling genieten. Landen zoals Canada, Australië, Columbia, Brazilië, Israël en Thailand hebben al een zekere vorm van m.e.r. in hun wetgeving opgenomen. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) deed in 1974 aanbeveling aan haar lidstaten om de m.e.r. over te nemen. Daarnaast dient opgemerkt dat UNICE, de werkgeversorganisatie in Europees verband, zich in principe niet tegen de invoering van de m.e.r. verzet. EEG-lidstaten waaronder Frankrijk, Duitsland, Luxemburg en Ierland kennen de m.e.r. reeds in hun wetgeving, andere waaronder Nederland hebben de intentie om binnen afzienbare tijd de m.e.r. bij wet in te voeren.

De hoogdringendheid van de m.e.r.-invoering in het Vlaamse Gewest mag niet alleen blijken uit de reeds geciteerde voordelen maar ook uit het bestaan van een eerste richtlijn met betrekking tot de m.e.r. in EEG-verband. Richtlijn die tracht te

komen tot een onderlinge afstemming en harmonisatie van de verschillende regelingen in de EEG-lidstaten. Belangrijk daarbij is dat artikel 13 van deze richtlijn bepaalt : „De bepalingen van deze richtlijn laten de bevoegdheid voor de lidstaten om strengere regels met betrekking tot de werkingssfeer en de procedure voor de milieueffectbeoordeling vast te stellen, onverlet”.

In bijlage schetsen we daarom ook het toepassingsgebied van het Nederlandse wetsontwerp, het Waals decreet en de EEG-richtlijn, opdat het Vlaams Gewest hier, samen met de andere Beneluxpartners, zich zou kunnen aansluiten bij de strekking om een ruim gebruik te maken van het toekomstgerichte milieubeleidsinstrument dat de m.e.r. ongetwijfeld is.

„Evaluaties van toekomstige gebeurtenissen blijven gissingen, ook als zij wetenschappelijk gefundeerd zijn. Zolang wij niet beschikken over de technische middelen om de kans op een onjuiste beoordeling te verminderen, moet vooropstaan dat de milieueffectrapportage slechts één der elementen is van de besluitvorming inzake projecten op het terrein van de ruimtelijke ordening. Welke gronden er ook mogen zijn om een doorslaggevende betekenis toe te kennen aan overwegingen van ecologische, economische of sociale aard, het evenwicht tussen deze factoren mag nooit worden verstoord.” (Bron : Europ. Parlement ; Zittingsdocument 2/2/82 ; Document I-569/81/rev. blz. 18).

3. Bevoegdheidsvragen omtrent m.e.r.

In zijn advies inzake bovengenoemd voorstel van decreet heeft de Raad van State het bevoegdheidsprobleem onderzocht. Op basis van een naar ons gevoel, betwistbare interpretatie van de begrippen „normen” en „politie van de gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke bedrijven” die voorkomen in artikel 6, § 1, II, 1° en 3° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, formuleert de Raad de volgende bedenkingen :

„2.3. De conclusie uit wat voorafgaat moet bondig zijn dat men bij het opstellen van de lijst waarvan sprake in artikel 11 zich telkens opnieuw zal moeten afvragen of de activiteit die men op de lijst wil brengen, in opzicht van leefmilieu II door het Gewest geregeld kan worden. Pas als het antwoord op die vraag bevestigend luidt, kan men die activiteit maken tot een der „activiteiten die aan m.e.r.-plicht onderworpen zijn”.

Op grond van het evenredigheids- of proportionaliteitsbeginsel, meent de Raad het volgende te moeten stellen :

„Welnu, in de lijn van wat hij in zijn advies L.15.330/VR/9 van 3 mei 1983 over een ontwerp van besluit van de Waalse Gewestexecutieve „portant interdiction de l’emploi d’herbicides sur le domaine public” mocht opmerken, moet de Raad van State stellen dat een regeling inzake leefmilieu, zoals het opleggen van een m.e.r.-procedure, niet tot gevolg mag hebben dat in de uitoefening van de bevoegdheden van het Rijk of de Gemeenschappen op onredelijke wijze wordt ingegrepen, zodanig dat die uitoefening in feite wordt lamgelegd of, bijvoorbeeld juist ingevolge de invoering van een m.e.r.-procedure, buiten mate wordt vertraagd. Vooraleer een „activiteit” op de lijst waarvan sprake in artikel 11 van het voorstel te brengen, zal de Executieve zich dan ook de vraag moeten stellen — nadat ze de vragen omschreven onder 2. en 3. hierboven zal hebben onderzocht en in een voor haar bevoegdheid positieve zin zal hebben kunnen beantwoorden — of ze binnen de grenzen van de redelijkheid blijft wanneer ze die activiteit aan een procedure onderwerpt die, zoals ze in het voorstel is geregeld, minimum tien maanden in beslag neemt.

Daar het redelijkheidsbeginsel een rechtsbeginsel is, zal haar oordeel daaromtrent de rechter niet binden.

De Vlaamse Raad van zijn kant, zal zich moeten beraden over de vraag of het onderwerpen van activiteiten die ten zeerste uit mekaar kunnen lopen — de Vlaamse Executieve wordt vrijwel vrijgelaten in haar keuze van die activiteiten — aan een uniforme procedure die ten minste tien maanden kan duren, precies niet zal stuiten op de bezwaren die in de vorige alinea's werden uiteengezet.

Op grond van die voorliggende vaststelling komt het de Raad van State voor dat de tekst van het voorstel onvoldragen is ten aanzien van de grondslagen van het ontwerp, zodat het verder onderzoek van de bepalingen zelf voorbarig is." (Advies van de Raad van State, stuk 139 (1981-1982) -Nr. 2 van 1 augustus 1983, blz. 4 en 5).

Wij menen dat men op de volgende wijze kan antwoorden op de bemerkingen van de Raad :

3.1. Analyse van de bevoegdheden

De bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, hierna te noemen de bijzondere wet, wijst een aantal bevoegdheden met betrekking tot het milieubeleid exclusief toe aan de Gewesten. Het gaat hier grosso modo om het „leefmilieubeleid”, de ruimtelijke ordening, de landinrichting en het natuurbehoud.

De volgende beleidsterreinen werden overgedragen aan de Gewesten.

a) De bescherming van het leefmilieu, met eerbiediging van de wettelijke algemene en sectoriële normen (artikel 6, § 1, II, 1° van de bijzondere wet)

De memorie van toelichting bij de bijzondere wet preciseert dat dit „onder meer” de bestrijding van de lucht- en watervervuiling en van de geluidshinder omvat (Ontwerp van bijzondere wet tot hervorming der instellingen, Senaat stuk 434 (1979-1980) — Nr. 1, blz. 13).

Wat het facet „bestrijding van de waterverontreiniging” betreft kan verwezen worden naar artikel 1 van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging. Daar wordt onder waterverontreiniging verstaan „elke rechtstreeks of zijdelings uit menselijke activiteiten voortvloeiende inbreng van stoffen die de samenstelling of de toestand van het water kan veranderen, derwijze dat het niet meer geschikt is voor het gebruik dat ervan moet kunnen worden gemaakt, of dat het milieu door het aanzicht of de uitwasemingen van het water wordt bedorven.” Het omvat ook de bescherming van het grondwater.

Voor de milieucomponent „lucht” houdt dit in dat de Gewesten bevoegd zijn om alle gepaste maatregelen te treffen ter voorkoming of ter bestrijding van de luchtverontreiniging. Voor een definitie van het begrip luchtverontreiniging kan verwezen worden naar artikel 2 van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging „Onder luchtverontreiniging (...) wordt verstaan het in de lucht lozen, ongeacht de oorsprong, van gassen, vloeistoffen of vaste stoffen, die de gezondheid van de mens kunnen aantasten, nadelig kunnen zijn voor dieren en planten of schade kunnen toebrengen aan goederen en aan stads- en natuurschoon”.

Voor het element „geluidshinder” kan, verwijzend naar artikel 1 van de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder, het Gewest de nodige maatregelen treffen om, ter bescherming van de gezondheid van de mens, de ge-

luidshinder voortkomend van vaste of mobiele bronnen, van blijvende of tijdelijke aard, te voorkomen of te bestrijden.

De wetgever van 1980 heeft de bevoegdheid van de Gewesten met betrekking tot de bescherming van het leefmilieu niet willen beperken tot de drie geciteerde milieuaspecten. Dat blijkt uit de formulering „onder meer”. Dat enkel deze drie aspecten werden vernoemd bij de parlementaire voorbereiding is te wijten aan het feit dat het de enige op dat ogenblik bestaande sectoriële milieuwetten waren. De Raad van State erkent uitdrukkelijk dat de bevoegdheid van de Gewesten niet beperkt is tot deze milieucomponenten (advies L.14.309/2/V over het ontwerp van decreet „relatif à la protection de l’environnement”, geciteerd in het voornoemde advies van de Raad van State).

Deze bevoegdheden moeten uitgeoefend worden „met eerbiediging van de wettelijke algemene en sectoriële normen”. Met normen doelt de wetgever uiteraard op milieuhygiënische normen, als daar zijn : immissienormen (kwaliteitsdoelstellingen met betrekking tot de bescherming van het leefmilieu), emissienormen (die de aard en de hoeveelheid afvalstoffen die door een bepaalde vervuiliingsbron in het milieu mogen gebracht worden, behelzen), produktnormen (voorschriften met betrekking tot de aard, de kenmerken of de hoeveelheid van produkten, grond- en brandstoffen die voor bepaalde doeleinden kunnen worden aangewend) en ontwerp-, constructie- of bedrijfsnormen (voorschriften met betrekking tot de inplanting, de constructie of het gebruik van bepaalde installaties en toestellen). (Voor een overzicht kan men terecht bij Bocken H. : Milieurecht in vogelvlucht. Een poging tot synthese ; TBP 1979, blz. 70-80).

Een loutere gelijkschakeling van de term „normen” met rechtsregelen zonder meer (zoals op onverklaarbare wijze gebeurde in het advies van de Raad van State over een wetsvoorstel tot bescherming tegen hinder veroorzaakt door kunstlicht), leidt tot de foutieve, en door de wetgever uiteraard onbedoelde, beperking van de bevoegdheid van de Gewesten op dit gebied tot een zuiver uitvoerende taak van wat nationaal wordt beslist. (Advies van de Raad van State van 9 november 1983, Kamer stuk 308 (1981-1982) — Nr. 2).

De Gewesten kunnen hierbij hogere eisen stellen dan de algemene en sectoriële voorwaarden aldus de memorie van toelichting bij de bijzondere wet (Senaat stuk 434 (1979-1980) — Nr. 1, blz. 14). De Minister heeft tijdens de parlementaire behandeling van het wetsontwerp herhaaldelijk gesteld dat er met betrekking tot de „leefmilieunormen” drie niveaus voor handen zijn : het Europees niveau, het nationaal niveau en het gewestelijk niveau ; het laatstgenoemde kan verder gaan dan de andere wat betreft de normen die men wil doen naleven (Verslag namens de Commissie voor de Hervorming van de Grondwet en de Hervorming der Instellingen, uitgebracht door de heer André en mevrouw Pétry, Senaat stuk 434 (1979-1980) — Nr. 2, blz. 159). De milieuhygiënische normen die op nationaal niveau worden uitgewerkt zijn derhalve minima, de Gewesten kunnen strengere milieuhygiënische normen opleggen.

b) De ophaling en verwerking van afvalstoffen (Artikel 6, §1, II, 2° van de bijzondere wet)

De Raad van State komt terecht tot de conclusie „Uit de besprekingen inzonderheid in de Senaatscommissie blijkt dat inzake de afvalstoffen in de regel de geheelheid van de bevoegdheden aan de Gewesten is overgedragen en dat de termen „ophaling” en „verwerking” zeer ruim dienen worden uitgelegd, wegwerken en opslaan inbegrepen „(Advies van de Raad

van State over het ontwerp van decreet houdende wijziging van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen, stuk 174 (1982-1983) — Nr. 1).

c) De politie van de gevaarlijke, ongezonde en hinderlijke bedrijven, onder voorbehoud van de bepalingen die betrekking hebben op de arbeidsbescherming (artikel 6, § 1, II, 3° van de bijzondere wet)

Hiermede beoogt men de Gewesten bevoegd te maken voor de „externe” politie van de bedrijven, omdat die nauw verband houdt met de ruimtelijke ordening ; de ongemakken die de exploitatie meebrengt voor de werknemers van het bedrijf (aspecten die verband houden met de arbeidsveiligheid, de arbeidshygiëne en -geneeskunde) blijven nationaal (Seutens L. P. : Milieuzorg na de staatshervorming ; Info-Leefmilieu 198 1/1. Nuyts R. : Regime van de vergunningsplichtige inrichtingen ; Extern ; 1982, blz. 489).

d) De stedenbouw en de ruimtelijke ordening (artikel 6, § 1, 1° van de bijzondere wet)

De memorie van toelichting verduidelijkt dat „het tracé of de inplanting” van de grote overheidsinfrastructuren of van het gemeenschappelijk vervoer onder deze bevoegdheid valt. Het Gewest kan in een gemotiveerde beslissing de bouwvergunning weigeren (Ontwerp van bijzondere wet tot hervorming der instellingen, Senaat stuk 434 (1979-1980) — Nr. 1, blz. 10).

e) De natuurbescherming en het natuurbehoud, met uitzondering van de in-, uit- en doorvoer van uitheemse plantensoorten, evenals van uitheemse diersoorten en hun krengen (artikel 6, § 1, III, 2° van de bijzondere wet)

f) De groengebieden, parkgebieden en groene ruimten (artikel 6, § 1, III, 3° van de bijzondere wet)

g) De bossen (artikel 6, § 1, III, 4° van de bijzondere wet)

h) De zuivering van afvalwater met uitzondering van :

— het vaststellen van de algemene en de per sector geldende lozingsvoorwaarden voor het afvalwater ;

— het vaststellen van de berekeningsbasis van de tarieven voor de zuivering van industrieel afvalwater ;

— het vaststellen van de percentages van de toelagen aan industriële ondernemingen (artikel 6, § 1, V, 2° van de bijzondere wet).

Bovendien erkent artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op uitdrukkelijke wijze de „implied powers”-theorie ; de decreten kunnen rechtsbepalingen bevatten in aangelegenheden waarvoor de Raden niet bevoegd zijn, voor zover die bepalingen onontbeerlijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheden, of zonder welke de toegewezen bevoegdheden niet voor een redelijke toepassing in aanmerking komen (Dehaene J.L. : Waar staan we met de staatshervorming na twee jaar ; T.B.P. ; blz. 383-391. Mast. A. : Overzicht van het Belgisch Grondwettelijk Recht ; 6de uitgave ; Gent-Leuven).

Tegenover deze ruime bevoegdheden van de Gewesten op het vlak van het milieubeleid, staan de eerder beperkte bevoegdheden van de nationale wetgever :

a) internationaal aspect van het milieubeleid : de voorberei-

ding van de internationale onderhandelingen (gebeurlijk na raadpleging van de Gewesten), de grensoverschrijdende effecten met andere staten ;

b) nationaal aspect van het milieubeleid : het vaststellen van de algemene en sectoriële minimum milieuhygiënische normen, de bescherming van het zeemilieu, de in-, uit- en doorvoer van de uitheemse plante- en diersoorten, het vaststellen van de algemene en de per sector geldende lozingsvoorwaarden voor het afvalwater, het vaststellen van de berekeningsbasis van de tarieven voor de zuivering van industrieel afvalwater, het vaststellen van de percentages van de toelagen aan industriële ondernemingen, het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek.

Men kan derhalve moeilijk ontkennen dat de Gewesten de bevoegdheid bezitten om, in het kader van het preventief milieubeleid, de m.e.r. in te voeren. De Gewesten zullen bij de uitwerking van de m.e.r.-procedure uiteraard wel de door de huidige staatsstructuur opgelegde randvoorwaarden en beperkingen moeten in acht nemen.

Deze randvoorwaarden zijn volgens de Raad van State :

— bij de uitwerking van een stelsel van m.e.r. moeten de Gewesten er over waken geen inbreuk te plegen op de bevoegdheden van de andere machten ;

— ook al is het Gewest voor een bepaald aspect (bijvoorbeeld het milieufacet) bevoegd om een bepaalde materie te regelen, dan mag die regeling geen verplichting opleggen die tot gevolg zou hebben dat in de uitoefening van de bevoegdheden van het Rijk of de Gemeenschappen met betrekking tot andere aspecten van eenzelfde materie op onredelijke wijze wordt ingegrepen, zodanig dat die uitoefening in feite wordt lamgelegd of buitenmate wordt vertraagd (Advies Raad van State stuk 139 (1981-1982) — Nr. 2, blz. 4).

3.2. Toepassingsgebied

Theoretisch zou m.e.r. kunnen toegepast worden op wetgeving (wetgeving *sensu stricto* en uitvoeringsbesluiten), op planning en programma's en op projecten. (Zie : Lee N. en Wood C. : de invoering van de milieueffectrapportering in de Europese Gemeenschappen ; Commissie van de EG, ENV/197/76, 1976, Brussel ; en Lee N. en Wood C. : Milieueffectrapportering inzake ruimtelijke ordening in de EG ; Commissie van de EG, ENV/37/78, 1977, Brussel, blz. 6 e.v.).

a) Wetgeving

Een gewestelijk decreet op de m.e.r. kan uiteraard enkel ontwerpen en voorstellen van decreet (met vermoedelijk aanzienlijke milieueffecten) betreffende gewestaangelegenheden onder de werkingssfeer van de m.e.r. brengen. Wetsvoorstellen en wetsontwerpen kunnen uiteraard door een decreet niet onder de werkingssfeer worden gebracht. Dat zou een ongeoorloofde inmenging zijn in de bevoegdheden van de nationale wetgever. Voor uitvoeringsbesluiten gelden dezelfde beperkingen. Regelgeving door ondergeschikte besturen kan uiteraard wel m.e.r.-plichtig gemaakt worden.

b) Planning en programma's

Wat de planning en de programma's betreft zullen er geen problemen zijn wat de ruimtelijke planning betreft, vermits deze vorm van planning een volledige gewestelijke aangelegenheid is (artikel 6, § 1, 1 van de bijzondere wet).

Wat de sociaal-economische planning betreft kan het Gewest alleen de gewestelijke economische planning (artikel 6, § 1, VI, 2° van de bijzondere wet) onder de werkingssfeer brengen. Voor andere types van sectoriële of facetplanning moet telkens nagegaan worden welke overheid bevoegd is. Het Gewest is bijvoorbeeld bevoegd voor de afvalstoffenplanning (artikel 6, § 1, II, 2° van de bijzondere wet), de programma's voor industrieterreinen en onthaalinfrastructuren voor investeerders (artikel 6, § 1, I, 3° van de bijzondere wet), en kan derhalve m.e.r. voorschrijven voor deze vormen van planning. Andere programma's die uitgewerkt worden door de nationale overheid, denken we aan het uitrustingsprogramma voor de elektriciteitssector, de programma's voor grote infrastructuurwerken, het driejarenprogramma voor de nationale overheidsinvesteringen, de herstructurerings- en investeringsprogramma's voor het gemeenschappelijk vervoer, het dijkplan, de programma's voor de grote waterkundige werken van nationaal belang enzovoort, kunnen enkel door een wet m.e.r.-plichtig worden gemaakt.

c) Projecten

Op het project-niveau geldt algemeen dat van zodra particuliere of overheidspersonen wensen over te gaan tot de realisatie van een project, zij een stedenbouwkundige vergunning dienen te bekomen, die onder de bevoegdheid van de Gewesten valt. Naargelang van de aard van het voorgenomen project zullen nog andere (milieu-)vergunningen moeten aangevraagd worden, hetzij reeds bestaande vergunningen als de concessie, de exploitatievergunning, de lozingsvergunning, de afvalstoffenvergunning, hetzij nog uit te werken vergunningen. Soms kan er beroep gedaan worden op financiële steunverlening door het Gewest. Het Gewest dient dan na te gaan of het voorgenomen project vanuit milieu-oogpunt aanvaardbaar is. Het is duidelijk dat op het projectniveau steeds een m.e.r. kan worden opgelegd door het Gewest.

3.3. Overige bemerkingen van de Raad van State

Blijft de vraag van de Raad van State of het Gewest binnen de grenzen van de redelijkheid blijft wanneer ze activiteiten aan een procedure onderwerpen die ruim tien maanden in beslag neemt. Hierbij moet aangetekend worden dat de **minimum**duur luidens het voorstel geen 10 maanden is maar wel 4 maanden en een half tot bijna 7 maanden, als de initiatiefnemer beroep indient tegen de uitspraak van het Milieubureau (voorheen MER-bureau). Bovendien hoeft deze termijn geen extra-termijn te zijn ; de initiatiefnemer van een m.e.r.-plichtige activiteit heeft er immers alle belang bij de m.e.r. te starten in een vroeg stadium van de projectplanning, zodat de behandeling van het MER binnen de normale planningstermijn kan geschieden. Er moet hier aan herinnerd worden dat de m.e.r. zal toegepast worden op zeer belangrijke projecten, waarvoor de normale planningstermijnen in de regel meerdere jaren bedragen. Bovendien staat hier nog eens tegenover dat de vergunningsverleningstermijnen na een m.e.r. kunnen ingekort worden (artikel 31). Deze termijnen zullen verder kunnen worden ingekort wanneer er werk gemaakt wordt van de integrale milieuvergunning, ter vervanging van de onderscheiden sectoriële vergunningen, een taak voor de Vlaamse Executieve.

De vraag van de Raad van State is uiteraard een politieke vraag, met andere woorden : hoeveel waarde wenst men in dit Gewest toe te kennen aan het milieubelang in de besluitvorming over activiteiten die in belangrijke mate het milieu kunnen aantasten ?

In niet onbelangrijke Staten als de Verenigde Staten, Canada, Australië, Frankrijk, Ierland werd aan het milieubelang een volwaardige plaats toegekend door een wettelijke regeling van de m.e.r. te introduceren.

Andere landen zijn vergevorderd in de voorbereiding ervan, in Nederland bijvoorbeeld werd recent een ontwerp-algemene maatregel van bestuur uitgewerkt met betrekking tot de werkingssfeer van de m.e.r.

Deze landen kunnen zich uiteraard allemaal vergist hebben, maar dat is niet onze mening.

4. Algemeen overzicht van het voorstel van decreet

Hoofdstuk 1

Algemene bepalingen

Niet langer mogen enkel technische en/of sociaal-economische facetten elke beslissing bepalen inzake openbare of particuliere intentiestot handelen. De milieuaspecten zijn té belangrijk — en worden het dagelijks meer en meer — om ze helemaal niet of slechts in laatste instantie bij de besluitvorming te betrekken.

Met deze grondgedachte voor ogen wordt dit voorstel van decreet houdende regeling van de milieueffectrapportering neergelegd in de Vlaamse Raad.

De voorafgaande studie die voor dit voorstel gebeurde, richtte zich vooral naar het buitenland. Daarom kunnen wij van heel wat van de door ons gebruikte termen zeggen dat het in feite internationaal gebruikt vocabularium is. Zo bijvoorbeeld onze termen milieueffectrapportering (m.e.r.) voor de procedure, en het milieueffectrapport (MER) voor het document. Er zal een lijst van m.e.r.-plichtige activiteiten opgesteld worden, maar ook voor activiteiten die hier niet op voorkomen kan, door de Vlaamse Executieve, een MERgeëist worden. Zij kan dit doen op eigen initiatief, op verzoek van de vergunningverlenende overheid of van de gemeente. Vooral door middel van dit laatste hebben wij gepoogd de betrokken bevolking de kans te geven — via haar vertegenwoordigers — de aandacht voor hun leefmilieu op te eisen. Voor alle beleidsintenties van haarzelf of van andere ondergeschikte openbare besturen kan de Vlaamse Executieve een MER eisen. Dit geeft haar het instrument om haar milieupolitiek daadwerkelijk gestalte te geven indien ze dat wenst.

Hoofdstuk II

Het milieueffectrapport (MER)

Het milieueffectrapport (MER) (Hoofdstuk II) verdient natuurlijk nauwkeurige omschrijving en uitwerking, gezien de centrale rol, samen met de openbaarheid van de hele procedure (Hoofdstuk VI) in de m.e.r. Wat de MER betreft, stelden de ondertekenaars zich twee fundamentele doelen :

1. het document met openbaar zijn ;
2. het moet ook degelijk zijn.

Op dit eerste punt komen we later terug.

De kwalitatieve eisen, die wij menen te moeten stellen, zijn zeker niet voorbarig. Het is immers niet denkbeeldig dat vlug een nietsomvattend documentje zou gemaakt worden om aan de eis formeel te voldoen, en om verder gerust gelaten te worden.

Alhoewel in dit voorstel van decreet de Vlaamse Executieve

de voorwaarden en de vorm bepaalt waaraan een MER dient te voldoen, toch hebben wij het nodig geacht een minimuminhoud op te nemen. Deze minimuminhoud omvat een hele reeks van punten waarvan wij denken dat ze in elk geval moeten geëist worden. Enkele belangrijke punten uit die reeks zijn :

- een beschrijving van het milieu ;
- een schets van de voornaamste alternatieven, ook het nulalternatief (dit wil zeggen de consequentie van het ongewijzigd laten van de bestaande toestand) ;
- een beschrijving en beoordeling van de gevolgen op het milieu die kunnen teweeggebracht worden door de intentie tot handelen en van de ten aanzien hiervan geformuleerde alternatieven ;
- een korte, verstaanbare, doorzichtige en inzichtelijke samenvatting van het hele MER.

Zonder onze andere minimumeisen inzake de inhoud van het MER hierbij van mindere waarde te achten, menen wij toch dat deze vier punten de filosofie van ons opzet best illustreren.

Een ander belangrijke zaak is de financiering. Het internationaal aanvaard en erg logisch beginsel „de vervuiler betaalt” impliceert dat de aanvrager de kosten van het MER draagt. **Natuurlijk** brengt het Milieubureau de eventuele extra-kosten die zij maakt, niet in rekening : dit zou onredelijk zijn.

Hoofdstuk III

M.e.r.-plichtige activiteiten

De reeds eerder geciteerde lijst van activiteiten die aan m.e.r.-plicht onderworpen zijn, wordt opgesteld door de Vlaamse **Executieve**. Voorts wordt zij minstens om de vijf jaar herzien. De filosofie hierachter is duidelijk : bijstelling is noodzakelijk gezien de voortschrijdende kennisaanwinst in de milieuwetenschappen, het mogelijk opduiken van nieuwe vormen van milieuverontreiniging en -aantasting, en het zich voortdurend wijzigend normen- en waardenpatroon ten aanzien van het milieufacet in de samenleving.

Op de lijst zouden zowel particuliere als openbare initiatieven voorkomen, die zowel van feitelijke (het uitvoeren van een bouwplan) als van juridische aard (opstellen van een bijzonder plan van aanleg) kunnen zijn.

Met betrekking tot de lijst van **m.e.r.-plichtige** activiteiten, op te stellen door de Vlaamse Executieve, hebben wij toch gemeend een aantal criteria waarmee bij de opstelling van de lijst rekening moet worden gehouden, te moeten opnemen in dit voorstel van decreet.

Uitgangspunt was dat met het opstellen van de lijsten op basis van in het voorstel van decreet genoemde criteria voldoende rechtszekerheid wordt verschaft aan initiatiefnemers van bepaalde activiteiten. Wat de criteria zelf betreft leek het ons aangewezen om de globale criteria van het Batelle-instituut te gebruiken. Dit omdat ze reeds het uitgangspunt vormen van de EG-richtlijn betreffende **m.e.r.-plichtige** activiteiten en aldus tegemoet gekomen wordt aan de wens tot harmonisatie binnen de Europese Gemeenschap. Anderzijds blijken meer gedetailleerde criteria minder bruikbaar te zijn.

Daarenboven moet ook rekening gehouden worden met activiteiten die misschien niet zo direct een belangrijke nadelige invloed hebben op het leefmilieu, maar die door hun **samen-**

hang met andere activiteiten of door de plaats waar de activiteit zou plaatsvinden, wel nadelig zijn voor het leefmilieu. Denken wij bijvoorbeeld aan industriegebieden waar een nieuwe activiteit, in combinatie met andere specifieke activiteiten, net niet meer toelaatbaar is. Het bepalen van de voorwaarden waarbij activiteiten uitzonderlijk aan een MER dienen onderworpen te worden, wordt nog een opdracht van de Vlaamse Executieve.

Ten slotte kan men zich indenken dat door bepaalde technologische ontwikkelingen en vernieuwde wetenschappelijke inzichten een activiteit minder milieubelasting veroorzaakt dan oorspronkelijk was gebleken. Hiervoor achten wij ontheffing van de m.e.r.-plicht mogelijk. De voorwaarden en de procedure, terug in de lijn van de gehele filosofie van dit voorstel, worden door de Vlaamse Executieve geregeld. De Minister zal dan de eigenlijke ontheffing verlenen.

Hoofdstuk IV

Het Milieubureau

Het Milieubureau zal een centrale rol vervullen in het hele proces van m.e.r. Het is ons hier niet te doen, zoals vaak al te lichtzinnig beweerd wordt, om de oprichting van een nieuwe overheidsdienst. Het is toch de logica zelf dat de Vlaamse Executieve beschikt over een dienst van deskundigen op milieugebied die de technische controle, het nazicht van de administratieve afhandeling en de begeleiding van de m.e.r.-rapporten zal verzekeren. Gezien de techniciteit en de deskundigheid, vereist voor dergelijke rapporten, lijkt het ons verantwoord en voor de hand liggend een Milieubureau te laten waken over de inhoudelijke en procedurele kwaliteitsnorm van het MER.

Wat het type van instelling betreft stellen wij voor dat het Milieubureau een instelling van openbaar nut van categorie A wordt (artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut). Ze staat dus onder rechtstreeks toezicht van de Minister.

Om de democratische besluitvorming in de hoogste mate te respecteren moet het duidelijk zijn dat het Milieubureau geen enkele beslissingsbevoegdheid krijgt betreffende het al dan niet afleveren van vergunningen. Dit blijft de bevoegdheid van de democratisch verkozen overheden.

Hoofdstuk V

De opstelling van het MER

Het Milieubureau krijgt 60 kalenderdagen de tijd om :

1. uitspraak te doen over de waarde van het ontwerp ;
2. advies te verstrekken nopens de voorgestelde oplossingen of alternatieven.

De eerste taak is ook nodig : de mogelijkheid bestaat immers dat een m.e.r.-rapport absoluut niet voldoet aan de eisen die gesteld zijn.

Het Milieubureau kan'beroep doen op onafhankelijke deskundigen, waaronder wij verstaan : zowel openbare diensten als private personen of organismen die redelijkerwijs niet bij het project betrokken zijn.

Het Milieubureau is eveneens gemachtigd om in alle stadia van de MER-procedure de door de aanvrager verschaft informatie aan te vullen, te laten aanvullen of coördinerend op te treden tussen aanvrager, vergunningverlenende instanties en

hun adviesorganen. Deze bevoegdheid lijkt ons wenselijk om van het Milieubureau een openbare instelling te maken die werkelijk dynamisch kan meewerken in een vernieuwd leefmilieu-mindend Vlaanderen.

Na verloop van de termijn van 60 dagen, wordt de beslissing door het Milieubureau betreffende de waarde van het ontwerp geacht gunstig te zijn.

Wil de aanvrager beroep aantekenen, dan kan hij dit binnen 30 dagen bij de Vlaamse Executieve, die ook weer over 30 dagen beschikt om uitspraak te doen. Bij overschrijding van deze termijn wordt het beroep geacht te zijn ingewilligd. De keuze van deze verschillende termijnen is op een verantwoorde wijze gebeurd en steunt op termijnen die ook in het buitenland voor redelijk en aanvaardbaar voor alle betrokkenen doorgaan.

Hoofdstuk VI

Het openbaar onderzoek

Aan de doelstellingen van de milieueffectrapportering zou niet voldaan zijn indien de bevolking niet op een degelijke manier werd voorgelicht en indien geen procedure van openbaar onderzoek werd vastgelegd.

De voorgestelde procedure is ongeveer gelijkvormig met de bestaande procedure toepasselijk bij de verlening van exploitatievergunningen ingevolge het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming, gewijzigd bij het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning.

Nochtans zijn er een paar belangrijke wijzigingen in opgenomen die te maken hebben met de zorg om de bevolking op de meest oordeelkundige manier voor te lichten en met de ingewikkeldheid van de MER-dossiers :

- het openbaar onderzoek wordt ingeleid door een verzoek van het Milieubureau aan de gemeentebesturen waarvan het Milieubureau meent dat het grondgebied en de inwoners op de één of andere manier kunnen belast worden door de mogelijke gevolgen van een m.e.r.-plichtig project.

Aangezien het Milieubureau op dat ogenblik reeds een evaluatie gemaakt heeft van het m.e.r.-rapport is deze instelling het meest aangewezen om aan te duiden in welke gemeenten het openbaar onderzoek dient plaats te vinden ;

- de organisatie van het openbaar onderzoek wordt toevertrouwd aan het college van burgemeester en schepenen, dat op verzoek van de aanvrager :

- het dossier gedurende 30 dagen ter inzage legt in het gemeentehuis ;

- één of meerdere hoorzittingen organiseert waarop zowel de aanvrager, het Milieubureau en andere deskundigen kunnen worden gehoord ;

- zorgt voor de bekendmaking van het onderzoek en van de hoorzittingen in tenminste 2 bladen of tijdschriften, waarvan ten minste één van plaatselijk belang ;

- proces-verbaal opmaakt van het onderzoek en de eventuele klachten en opmerkingen van de belanghebbenden ;

- het MER, samen met het proces-verbaal van het onderzoek, aan de gemeenteraad voor advies voorlegt.

Ten slotte maakt het Milieubureau een eindrapport op dat bijgevoegd wordt en integraal deel uitmaakt van het m.e.r.-

rapport. Hierin wordt onder meer een evaluatie opgemaakt voor het openbaar onderzoek.

De voorgestelde termijnen worden voorgesteld in functie van een vlot verloop van het openbaar onderzoek en om de afgifte van de vergunningen niet op een onverantwoorde manier te vertragen.

Hoofdstuk VII

De uitreiking van vergunningen

Aangezien **m.e.r.-plichtige** activiteiten meestal onderworpen zijn aan de uitreiking van meerdere vergunningen op grond van bestaande wetgevingen en ter zake geldende termijnen, diende een regeling gevonden te worden om de voorbarige uitreiking van vergunningen (bouwvergunningen, **milieu**-vergunningen, stortvergunningen en dergelijke) van **m.e.r.-plichtige** activiteiten te verhinderen.

Artikel 27 bepaalt derhalve dat geen vergunningen kunnen uitgereikt worden voor **m.e.r.-plichtige** activiteiten indien bij de aanvraag tot vergunning geen MER is gevoegd.

Daarenboven wordt vastgelegd dat de termijnen die gelden voor de uitreiking der vergunning krachtens andere wetgevingen, slechts ingaan de dag waarop het MER bij de vergunningsaanvraag is gevoegd.

Aangezien de MER-procedure een verruiming van het openbaar onderzoek inhoudt leek het logisch de bestaande procedures voor openbaar onderzoek die van toepassing zijn bij de uitreiking van bepaalde vergunningen, af te schaffen.

Het m.e.r.-rapport zal in elk geval een nuttig bijkomend element zijn om aan de vergunningverlenende overheid toe te laten met kennis van zaken een beslissing te nemen.

Niettemin wordt vooropgesteld dat de **vergunningverlenende** overheid haar beslissing dient te motiveren en eventueel openbaar te maken.

Hoofdstuk VIII

Wijzigings- en slotbepalingen

Dit hoofdstuk behoeft geen nadere toelichting.

5. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Het voorstel van decreet regelt een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet. Deze **uitdrukkelijk** vermelding beantwoordt aan de vereiste van artikel 19, §1, tweede lid van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Artikel 2

M.e.r. wordt hier essentieel gezien als een hulpmiddel in de besluitvorming waarbij ze in een vroegtijdig stadium tracht, met betrekking tot een intentie tot handelen, milieuaspecten een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming naast technische en sociaal-economische aspecten.

Er wordt niet geopteerd voor een totaal losstaande **wetge-**

ving inzake m.e.r., maar wel voor een gefaseerde invoering waarbij de m.e.r. een coördinerende en integrerende rol toebedeeld krijgt ten overstaan van de bestaande milieuwetgeving.

Artikel 3

Artikel 3 bevat een aantal definities, van belang voor het geheel van het voorstel van decreet.

Artikel 4

Artikel 4 bepaalt dat een MER geëist kan worden, zelfs voor een niet **m.e.r.-plichtige** activiteit. Het verzoek daartoe kan uitgaan van de vergunningverlenende overheid of van de gemeente. Vooral dit laatste is van belang, omdat het de burger, al dan niet georganiseerd, toelaat via zijn vertegenwoordigers de Vlaamse Executieve om een MER te verzoeken.

Artikel 5

Dit artikel is van niet gering belang. Het geeft de Vlaamse Executieve een instrument in handen om echt een **milieupolitiek** te kunnen voeren. In de beperking tot „**ondergeschikte besturen**” wordt voorzien om bevoegdheidsconflicten met het nationale niveau te vermijden. Het is uiteraard niet de bedoeling beleidsintenties van de nationale overheid bij **wege** van gewestdecreet aan de m.e.r.-plicht te onderwerpen.

Artikel 6

Een definitief MER wordt hier gezien als een **beleidsdocument** waarin in een vroegtijdig stadium initiatiefnemers van het project, de bevoegde openbare instanties, andere belanghebbenden en belangstellenden (met name de bevolking, al dan niet georganiseerd) betrokken zijn. Dit verzekert niet alleen een afdoende afbakening van de problemen die met de intentie tot handelen verbonden zijn, maar maakt de uiteindelijke besluitvorming tevens doorzichtiger en democratischer. Ten aanzien van het geplande voornemen wordt het **noodzakelijk** geacht dat andere keuzemogelijkheden (alternatieven) geformuleerd worden zodat mogelijke voor het milieu betere oplossingen met betrekking tot de intentie van handelen uiteindelijk eventueel kunnen gerealiseerd worden.

Artikel 7

De werkingssfeer van de m.e.r. is toegespitst op het milieu in enge zin, dit wil zeggen de mens en zijn goederen, de componenten water, lucht, bodem, planten en dieren te samen met de relaties tussen deze, alsmede de esthetische (**landschappelijke**, **bouwkundige**), natuurwetenschappelijke (natuur- en landschapsbehoud) en de cultuurhistorische waarden (bouwkundig en archeologisch erfgoed).

Met gevolgen op het milieu wordt bedoeld de negatieve effecten op het milieu, zowel directe effecten die merkbaar zijn bij de realisatie en werking van het voornemen, alsook de indirecte effecten die opgeroepen worden en de cumulatieve of synergistische effecten.

De noodzakelijke zorg voor de gezondheid van de mens en zijn leefomstandigheden, alsmede voor een afdoend behoud en bescherming van het milieu via een efficiënt milieubeheer

en milieubeleid wordt hier als algemene leidraad (beleidsdoelstelling) voor het voorstel van decreet gezien.

Artikelen 8 en 9

De Vlaamse Executieve treft, ingeval een project aan een beoordeling onderworpen wordt, de nodige maatregelen om te garanderen dat de aanvrager, daarin zo nodig bijgestaan door het Milieubureau, het MER in passende vorm voorbereidt en samen met zijn aanvraag om een vergunning voorlegt. In artikel 8 wordt bepaald welke gegevens het MER dient te bevatten voor zover deze relevant zijn voor het stadium van de planningsprocedure en de specifieke kenmerken van het project, alsmede van het milieu dat hierdoor kan worden beïnvloed, en voor zover van de ontwikkelaar redelijkerwijs kan worden verwacht dat hij deze kan verkrijgen, mede gelet op de huidige kennis en beoordelingsmethode.

Wij gaan tevens in op het voorstel van de heer J. De Mol (Stuk 139 (1981-1982) — Nr. 4, blz. 4) om niet alleen de gevolgen op de tewerkstelling, maar ruimer de sociaal economische gevolgen voor de streek te laten onderzoeken. Hetzelfde standpunt nemen we in ten aanzien van de aanvulling van artikel 8.

Naar Nederlands voorbeeld zou in het MER moeten aangegeven worden welke leemten in de beschrijvingen zich voordoen tengevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens. Dat moet de beslissingsbevoegde overheid in staat stellen rekening te houden met de bestaande onzekerheden ter zake. In plaats van de gebruikelijke analytische milieu-onderzoeken komt het in de m.e.r. op aan om op een synthetische of samenvattende wijze effecten van het geplande voornemen en de in aanmerking genomen alternatieven te identificeren, te beschrijven en te beoordelen aan te geven. De zogenaamde milieu-impact-analyse-methoden voldoen hieraan en pogen op een verstaanbare en begrijpelijke wijze de verzamelde gegevens naar de besluitvoerders en naar het brede publiek toe te vertalen, waardoor een afweging mogelijk wordt.

Alhoewel artikel 9 de Vlaamse Executieve bevoegdheid geeft om de voorwaarden en de vorm waaraan een MER dient te voldoen, te bepalen, toch achten wij artikel 8 nodig om willekeur bij de Vlaamse Executieve tegen te gaan.

Artikel 10

Het beginsel „de vervuiler betaalt” impliceert dat de aanvrager de kosten van zijn eigen evaluatie voor zijn rekening neemt. Natuurlijk brengt het Milieubureau de eventuele extra-kosten die zij maakt niet in rekening : dit zou onredelijk zijn. Indien al noodzakelijk, zouden deze verwerkt moeten worden in het bedrag dat voor de vergunning in rekening wordt gebracht. Alle overige instanties die onkosten maken, dienen deze zelf te dragen.

Artikel 11

Als antwoord op de vraag welke activiteiten onderworpen moeten worden aan de m.e.r. is gekozen voor een positieve lijst. Hiermee wordt bedoeld dat alleen die activiteiten die een bijzondere invloed kunnen hebben op het milieu, op een lijst komen, wat automatisch tot gevolg heeft dat die activiteiten m.e.r.-plichtig zijn ongeacht het milieu waarin ze plaatsvinden. deze lijst dient bij besluit van de Vlaamse Executieve te worden gerealiseerd.

Daarnaast moet deze lijst op zijn minst om de vijf jaar worden geactualiseerd, zodat innovaties op allerlei gebied kunnen worden opgevangen. Bijwerking is noodzakelijk gezien de voortschrijdende kennisaanwinst in de milieuwetenschappen, het mogelijk opduiken van nieuwe vormen van milieuverontreiniging en -aantasting, en het zich voortdurend wijzigend normen- en waardenpatroon ten aanzien van het milieufacet in de samenleving.

Artikel 12

Onder activiteiten en initiatieven wordt verstaan zowel handelingen van feitelijke (het uitvoeren van een bouwplan) als van een juridische aard (het opstellen van een bijzonder plan van aanleg). Hoewel het feitelijk handelen het meest direct van invloed is op het milieu, zijn het opstellen van plannen en programma's reeds belangrijke fasen die de besluitvorming vooraf gaan. Ook dan is het nuttig de milieueffecten vooraf te bestuderen.

Artikel 13

Er wordt van uitgegaan dat het opstellen van positieve lijsten dient te geschieden op basis van globale criteria. Uitgangspunt was dat met het opstellen van deze lijsten op basis van in het voorstel van decreet genoemde criteria voldoende rechtszekerheid wordt verschaft aan initiatiefnemers van bepaalde activiteiten.

Wat de criteria zelf betreft leek het aangewezen de globale criteria van het Batelle-Instituut te gebruiken. Dit omdat ze reeds het uitgangspunt vormen van de EG-richtlijn betreffende de m.e.r.-plichtige activiteiten en aldus tegemoet gekomen wordt aan de wens tot harmonisatie binnen de Europese Gemeenschap. Anderzijds blijken meer gedetailleerde criteria minder bruikbaar te zijn.

Artikel 14

Hiermee heeft men op het oog dat niet alleen de activiteit op zichzelf, maar ook de extra gevoeligheid van het milieu waar de activiteit gaat plaatsvinden, bepalend is voor het opleggen van de m.e.r.

Artikel 15

Men kan zich indenken dat door bepaalde technologische ontwikkelingen en vernieuwde wetenschappelijke inzichten een activiteit minder milieubelasting veroorzaakt dan oorspronkelijk was gebleken. Hiervoor zou dan ontheffing verleend kunnen worden. Ook een voortzetting of uitbreiding van een activiteit die reeds eerder aan de m.e.r.-plicht is onderworpen, kan voor ontheffing in aanmerking komen. Wel zal de initiatiefnemer moeten aantonen waarom hij vindt dat hij voor ontheffing in aanmerking komt.

Artikel 16

De oprichting van een Milieubureau zoals bedoeld in artikel 16, is een essentieel onderdeel van het voorstel van decreet. De Vlaamse Executieve moet immers beschikken over een dienst van deskundigen op, milieugebied die de technische controle, het nazicht van de administratieve afhandeling en de

begeleiding van de m.e.r.-rapporten zal verzekeren. Het Milieubureau waakt dus over de inhoudelijke en procedurele kwaliteitsvorm van het MER.

De bepalingen inzake het Milieubureau moeten samen gelezen worden.

Artikel 17

Het type van instelling wordt duidelijk omschreven in artikel 17. Om de democratische besluitvorming in de hoogste mate te respecteren moet het duidelijk zijn dat het Milieubureau geen enkele beslissingsbevoegdheid krijgt betreffende het al dan niet afleveren van vergunningen. Dit blijft de bevoegdheid van de democratisch verkozen overheden. Het publiek advies van het Milieubureau kan een waarborg zijn opdat de bevoegde beleidsmensen terdege rekening zullen houden met dit advies.

De Vlaamse Executieve regelt de organisatie en de werking van het Milieubureau. Om de gestelde verwachtingen te kunnen inlossen moet de dienst van meet af aan degelijk gestructureerd zijn, zowel qua infrastructuur als qua personeelsbezetting. Het weze ten slotte gezegd dat met het al dan niet slagen van het Milieubureau het hele ontwerp van milieueffectrapportering staat of valt.

Artikel 18

Met het nieuwe artikel 18 gaan we in op een voorstel van de heer J. De Mol (Stuk 139 (1981-1982) — Nr. 4, blz. 4-5).

Het voorgestelde artikel 18 is geïnspireerd op artikelen 41.1 tot 41.10 van het Nederlands wetsontwerp uitbreiding van de wet algemene bepalingen milieuhygiëne (regelen met betrekking tot de milieueffectrapportage) (Eerste Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 1984-1985, nr. 226 (16.814)). In Nederland heeft men, in navolging van het sinds 1978 in de Verenigde Staten van Amerika van kracht zijnde „scoping-process”, vastgesteld dat, wat de inhoud van een MER betreft, een nadere afbakening van de inhoud van het op te stellen MER, noodzakelijk zal zijn. In een concreet geval zullen er derhalve richtlijnen moeten gegeven worden over de te beschrijven alternatieven, over de beschrijving van het milieu dat potentieel beïnvloed wordt, over de toe te passen methoden en technieken en over de toespitsing daarvan op voor de besluitvorming over de voorgenomen activiteit van belang zijnde punten. Om tot die richtlijnen te komen is het noodzakelijk dat in ieder geval overleg wordt gevoerd tussen de initiatiefnemer en het bevoegd gezag. Daarnaast zal ook voor derden (burgers, milieuorganisaties) in de vooroverlegfase de mogelijkheid moeten bestaan meningen omtrent de gewenste inhoud van het MER kenbaar te maken. Na het overleg met de initiatiefnemer, het Milieubureau de bevoegde overheidsdiensten en derden, worden de richtlijnen met betrekking tot de gewenste inhoud van de MER vastgelegd. Deze richtlijnen hebben grote betekenis voor de initiatiefnemer. Daardoor weet hij waarop hij zich in zijn concrete geval moet richten, zodat het risico van een negatief uitvallend toetsingsverslag van het Milieubureau (artikel 25) wordt verkleind. Hiermee wordt tevens tegemoetgekomen aan de slotresolutie van de studiedag over de milieueffectrapportering (Vlaams-Nederlandse Werkgroep Leefmilieu, ANC, UFSIA-Antwerpen, 25.02.1984).

Artikel 19

De dubbele **taak van** het Milieubureau waarvan sprake in ar-

tikel 19 is nodig. Er moet zowel over de waarde van het **m.e.r.**-rapport een uitspraak gedaan worden als een advies nopens de voorgestelde oplossingen of alternatieven **gegen** worden. De mogelijkheid betaat immers dat een **m.e.r.**-rapport absoluut niet voldoet aan de eisen die gesteld zijn.

Onder onafhankelijke deskundigen worden zowel openbare diensten als private personen of organismen verstaan die redelijkerwijs niet bij het project betrokken zijn.

Artikelen 20 en 21

Artikelen 20 en 21 voorzien in een rechtszekerheid voor de aanvrager, zodat hij vooral een zekere planning in de tijd kan voorzien.

Artikel 22

Het Milieubureau is de meest geschikte instantie om vast te stellen in welke gemeenten een openbaar onderzoek dient plaats te vinden.

Artikelen 23 tot 25

Deze artikelen hebben betrekking op de procedure van het openbaar onderzoek. De verplichting tot het houden van hoorzittingen wordt bij decreet vastgelegd.

Artikel 26

Na het openbaar onderzoek wordt door het Milieubureau een eindrapport opgemaakt waarin tevens een evaluatie gemaakt wordt van het openbaar onderzoek. Vanzelfsprekend dient dit eindrapport deel uit te maken van het dossier dat de vergunningverlenende overheid moet toelaten een gefundeerde beslissing te nemen.

Artikel 27

Geen enkele vergunning kan nog verleend worden voor **m.e.r.-plichtige** activiteiten zonder dat een **m.e.r.**-rapport bij het aanvraagdossier is gevoegd.

Artikel 28

De termijnen waartoe de vergunningverlenende overheid gehouden is om vergunningen uit te reiken, beginnen slechts te lopen vanaf de datum van indiening van het **m.e.r.**-rapport.

Artikelen 29 en 30

Deze artikelen vergen geen commentaar.

Artikel 31

De procedure van openbaar onderzoek wordt afgeschaft indien een openbaar onderzoek overeenkomstig dit voorstel van decreet wordt uitgevoerd.

Artikel 32

Met het nieuwe artikel 32 gaan we in op een suggestie van mevrouw M. Van Puyenbroeck C.S. (Stuk 139 (1981-1982) — Nr. 4, blz. 3).

Artikel 33

Artikel 33 past het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning aan aan de in dit voorstel van decreet **geregelde** materie.

Dit artikel dient samen gelezen te worden met artikel 31 van het voorstel van decreet van de heer L. Vanvelthoven C.S. houdende regeling van de veiligheidsrapportering en organisatie van de preventie van milieurampen in het Vlaamse Gewest (Stuk 74 (BZ 1988) — Nr. 1), dat gelijktijdig met dit voorstel van decreet wordt ingediend bij de Vlaamse Raad. Indien deze twee voorstellen van decreet worden aangenomen komen § 2, § 3, § 4, § 5 en § 6 van artikel 7 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning in hun geheel te vervallen.

L. VANVELTHOVEN

VOORSTEL VAN DECREET

Hoofdstuk I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107^{quater} van de Grondwet.

Artikel 2

Milieueffectrapportering of de procedure, hierna te noemen m.e.r., en het milieueffectrapport, hierna te noemen MER, beogen het milieufacet in een vroegtijdig stadium in het besluitvormingsproces te betrekken om aan het milieubelang, naast andere belangen, een volwaardige inbreng te waarborgen bij het beleid.

Artikel 3

Dit decreet verstaat onder :

- de Minister : de Gemeenschapsminister tot wiens bevoegdheid het leefmilieu behoort ;
- m.e.r.-plichtige activiteit : alle intenties tot handelen of tot voortzetting, wijziging of uitbreiding van bestaande projecten die aan een MER onderworpen worden overeenkomstig dit decreet en de ter zake geldende uitvoeringsbesluiten ;
- de vergunningverlenende overheid : de overheid die vergunningen verleent krachtens bestaande wetten of decreten voor m.e.r.-plichtige activiteiten ;
- vergunning : elke vergunning af te leveren krachtens bestaande wetten of decreten voor m.e.r.-plichtige activiteiten ;
- de aanvrager : natuurlijke persoon of rechtspersoon die een m.e.r.-plichtige activiteit wenst uit te voeren.

Artikel 4

De Vlaamse Executieve kan, op eigen initiatief of op verzoek van de vergunningverlenende overheid of gemeente, een MER eisen voor bepaalde intenties tot handelen die krachtens dit decreet als niet m.e.r.-plichtig worden beschouwd.

Artikel 5

De Vlaamse Executieve kan steeds opdracht geven tot het opmaken van een MER betreffende eigen beleidsintenties of een MER eisen betreffende beleidsintenties van ondergeschikte besturen die een belangrijke invloed kunnen hebben op het leefmilieu.

Hoofdstuk II

Het milieueffectrapport (MER)

Artikel 6

Het MER is een openbaar document opgemaakt door of in

opdracht van de aanvrager en waarbij de openbare besturen en de bevolking worden betrokken.

In het MER worden, met betrekking tot een intentie tot handelen en van de in aanmerking genomen alternatieven, de te verwachten gevolgen op het milieu geïdentificeerd, beschreven en afgewogen.

Artikel 7

De gevolgen van een intentie tot handelen behelzen zowel de directe als indirecte gevolgen, alsmede mogelijke cumulatieve effecten op de mens en zijn goederen, op water, bodem, lucht, plant en dier, alsmede op de relaties tussen deze en op de esthetische, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden.

De gevolgen op het milieu worden beoordeeld in het raam van de noodzakelijke zorg voor de gezondheid van de mens en zijn leefomstandigheden, alsmede voor een afdoend behoud en bescherming van het leefmilieu.

Artikel 8

Het MER dat wordt opgesteld met betrekking tot een **m.e.r.-plichtige** activiteit, bevat ten minste :

- een beschrijving van doel en noodzaak van de **voorgenomen** intentie tot handelen ;
- een opgave van de nodige vergunningen voor de **voorgenomen** intentie tot handelen ;
- een beschrijving van de intentie tot handelen samen met de redelijke alternatieven ten aanzien ervan en meer in het bijzonder :
 - de beschrijving van de fysieke kenmerken van het voorgenomen project en de eisen op het stuk van de ruimtelijke ordening tijdens de fasen van de constructie van het bedrijf ;
 - de beschrijving van de voornaamste kenmerken van de productieprocessen en de procesmaterialen die naar verwacht zullen worden gebruikt (type en hoeveelheid), waaronder water en energie ;
 - een raming, naar soort en hoeveelheid, van de verwachte vloeibare residuen, verontreiniging in de vorm van vaste stoffen en gassen, straling, geluidshinder, vibratie en stank ten gevolge van de exploitatie van het voorgenomen project ;
 - de verwachte sociaal-economische gevolgen voor de betrokken streek ;
- een schets van de voornaamste alternatieven, ook het **nul**-alternatief, onder meer voor wat de plaats of het ontwerp van het voorgestelde project betreft, die redelijkerwijs in aanmerking komen ;
- een beschrijving van de relatie van de intentie tot handelen met bestaande beleidsplannen en normen voor het beschouwde milieu ;
- een beschrijving van het milieu in die gebieden die mogelijk door de intentie tot handelen en de alternatieven op significante wijze zullen beïnvloed worden, alsmede van de mogelijke evolutie van het milieu indien de intentie tot handelen niet wordt uitgevoerd ; het betreft onder meer de beschrijving van de toestand van water, lucht, bodem, klimaat, flora en

fauna, de bebouwde omgeving en het landschap, waarbij rekening wordt gehouden met het huidig gebruik van deze hulpbronnen ;

- een beschrijving en beoordeling van de gevolgen op het milieu die kunnen teweeggebracht worden door de intentie tot handelen en van de ten aanzien hiervan geformuleerde alternatieven en met aanduiding van de gevolgde werkwijze inzake beschrijving en beoordeling. Meer in het bijzonder dient aandacht besteed aan directe en indirecte gevolgen, het cumulatief effect, gevolgen op korte, lange en middellange termijn, permanent en tijdelijk, positief of negatief ten gevolge van :

- de materiële aanwezigheid van hoofdpriject en nevenprojecten ;

- het gebruik van milieuhulpbronnen ;

- de emissie van verontreiniging, geluidshinder en afval, alsmede secundaire effecten in verband met de eliminering daarvan ;

- het ongevalrisico ;

- een beschrijving van de te nemen correctieve maatregelen om negatieve gevolgen op het milieu weg te werken, af te remmen of te compenseren ;

- een gemotiveerde keuze van de te realiseren intentie tot handelen afgewogen ten opzichte van de oorspronkelijke voorstellen en van de in beschouwing genomen redelijke alternatieven die minder of geen milieueffecten zouden hebben ;

- een korte, verstaanbare, doorzichtige en inzichtelijke samenvatting van voorgaande punten ;

- een overzicht van de leemten in de beschrijving, samen met een expliciete vermelding van de aangewende milieu-impact-analyse-methodes.

Artikel 9

De Vlaamse Executieve bepaalt de voorwaarden en de vorm waaraan een MER dient te voldoen.

Artikel 10

Het MER wordt opgemaakt op kosten van de aanvrager. Hij kan daartoe een beroep doen op deskundigen of op het in hoofdstuk IV vermelde Milieubureau en op informatie te verstrekken door de vergunningverlenende overheid en haar adviesorganen.

Hoofdstuk III

M.e.r.-plichtige activiteiten

Artikel 11

De Vlaamse Executieve stelt een lijst vast houdende activiteiten die aan m.e.r.-plicht onderworpen zijn. Deze lijst wordt ten minste om de vijf jaar herzien en grondig bijgewerkt of veruimd.

Artikel 12

Zowel particuliere initiatieven als openbare initiatieven, met inbegrip van de opstelling van plannen en programma's

die voorkomen op de lijst van m.e.r.-plichtige activiteiten, zijn aan de m.e.r.-plicht onderworpen.

Artikel 13

Bij de vaststelling van de lijst bedoeld in artikel 11 houdt de Vlaamse Executieve rekening met de volgende criteria :

1.a) mogelijk vrijkomen in de lucht van stoffen die op zichzelf of in combinatie met andere stoffen reeds in kleine hoeveelheden toxische effecten kunnen veroorzaken ;

b) mogelijk vrij komen in de lucht van stoffen die op grond van hun hoeveelheid in combinatie met hun eigenschappen of toestand ernstige verontreiniging kunnen veroorzaken, tot fotochemische smog kunnen leiden of ernstige ecotoxische gevolgen kunnen hebben ;

2. opslag, transport, verwerking of mogelijk voorkomen als tussen- of bijproduct van brandbaar, explosief, acuut toxisch of radio-actief materiaal dat op grond van de mogelijk vrijkomende hoeveelheid ernstige risico's met zich brengt ;

3.a) mogelijk vrijkomen, eventueel via de bodem, in het grond- en/of oppervlaktewater van stoffen die op zichzelf of in combinatie met andere stoffen reeds in kleine hoeveelheden toxische effecten kunnen veroorzaken ;

b) mogelijk vrijkomen, eventueel via de bodem, in het grond- en/of oppervlaktewater van stoffen die op grond van hun hoeveelheid in combinatie met hun eigenschappen of toestand ernstige verontreiniging kunnen veroorzaken of de functie op het gebruik van dat water, of de bodem, in ernstige mate nadelig kunnen beïnvloeden ;

4.a) mogelijk vrijkomen van zeer moeilijk verwerkbare afvalstoffen ;

b) mogelijk vrijkomen van grote hoeveelheden afvalstoffen die vanwege hun eigenschappen of de toestand waarin zij verkeren ernstige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken ;

5. mogelijke emissie van elektromagnetische golven met een grootschalige ernstige nadelige invloed ;

6. mogelijke veroorzaking van belangrijke veranderingen in de waterhuishouding ;

7. mogelijke veroorzaking van belangrijke veranderingen in de bodem, qua samenstelling en structuur, ook met het oog op de functies van de bodem ;

8. mogelijke veroorzaking van een wijziging van het(micro-)klimaat ;

9. mogelijke belangrijke aantasting van de verscheidenheid, de samenhang, de visuele verschijningsvorm of de cultuurhistorische aspecten van stad, dorp en platteland ;

10. mogelijke nadelige beïnvloeding van het biologische milieu zodanig dat soorten van organismen of leefgemeenschappen, in het bijzonder wanneer deze uniek of zeldzaam zijn, met verdwijnen worden bedreigd ;

11. mogelijke belangrijke beïnvloeding van de beleving van het milieu door de mens onder meer als gevolg van :

a) emissie van geluid en trillingen met een belangrijke invloed ;

b) veroorzaking van een ernstig gevoel van onveiligheid ;

c) visuele hinder onder meer indien de verschijningsvorm van de activiteit in belangrijke disharmonie verkeert met de omgeving ;

d) grootschalige geurhinder.

Artikel 14

Tot de activiteiten opgenomen in de lijst zoals bepaald in artikel 11, kunnen eveneens activiteiten behoren die een belangrijke nadelige invloed kunnen hebben op het leefmilieu, gezien hun samenhang met andere activiteiten of gezien de plaats waar de activiteit zou plaatsvinden. De Vlaamse Executieve bepaalt de voorwaarden waarbij de activiteiten uitzonderlijk aan m.e.r. dienen onderworpen te worden.

Artikel 15

De Minister kan in bepaalde gevallen ontheffing verlenen van de verplichting tot het opstellen van een MER. De Vlaamse Executieve regelt de voorwaarden en de procedure tot ontheffing van de m.e.r.-plicht.

Hoofdstuk IV

Het Milieubureau

Artikel 16

De Vlaamse Executieve besluit tot de oprichting van een Milieubureau belast met de technische controle, het nazicht van de administratieve afhandeling en de begeleiding van de m.e.r.-rapporten.

Artikel 17

Het Milieubureau is een instelling van openbaar nut van categorie A, overeenkomstig artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, en staat onder rechtstreeks toezicht van de Minister.

De Vlaamse Executieve regelt de organisatie en de werking van het Milieubureau.

Artikel 18

§ 1. De initiatiefnemer van een m.e.r.-plichtige activiteit moet, schriftelijk, het voornemen tot het opmaken van een MER overmaken aan het Milieubureau.

Het Milieubureau stelt de administratie voor ruimtelijke ordening en leefmilieu en de andere, bij besluit van de Vlaamse Executieve aangewezen, bevoegde overheidsbesturen, in kennis van het voornemen.

§ 2. Het milieubureau maakt melding van het voornemen tot het opmaken van een MER in ten minste één lokaal dag- of weekblad en in het Belgisch Staatsblad.

§ 3. Alle organisaties die wensen geraadpleegd te worden bij het opmaken van een MER, melden dit aan het Milieubureau. Het Milieubureau brengt deze organisaties schriftelijk op de hoogte van het voornemen tot het opmaken van een MER.

§ 4. De specifieke richtlijnen met betrekking tot de inhoud van het MER, zijn ter beschikking van elke burger of organisatie, die zijn of haar opmerkingen hierop kan overmaken. Binnen zestig dagen na de schriftelijke kennisgeving door de initiatiefnemer, stelt het Milieubureau de richtlijnen vast. Deze richtlijnen hebben onder meer betrekking op de wijze waarop de in artikel 8 vermelde gegevens nader moeten worden uitgewerkt.

Hoofdstuk V

De opstelling van het MER

Artikel 19

De aanvrager legt het MER voor aan het Milieubureau dat beschikt over een termijn van zestig kalenderdagen om uitspraak te doen over de waarde van het ontwerp en advies te verstrekken nopens de voorgestelde oplossingen of alternatieven. Het Milieubureau kan daartoe een beroep doen op onafhankelijke deskundigen. Het Milieubureau is eveneens gemachtigd om in alle stadia van de MER-procedure de door de aanvrager verschaft informatie aan te vullen, te laten aanvullen of coördinerend op te treden tussen aanvrager, vergunningverlenende instanties en hun adviesorganen.

Artikel 20

Na verloop van een termijn van zestig kalenderdagen na het indienen van het MER bij het Milieubureau wordt de beslissing betreffende de waarde van het ontwerp geacht gunstig te zijn.

Artikel 21

De aanvrager beschikt over een termijn van dertig kalenderdagen om bij de Vlaamse Executieve een met redenen omkleed beroep aan te tekenen tegen de beslissing van het Milieubureau betreffende de waarde van het ontwerp.

De Vlaamse Executieve beschikt over een termijn van dertig kalenderdagen om ter zake uitspraak te doen. Bij overschrijding van deze termijn wordt het beroep geacht te zijn ingewilligd.

Hoofdstuk VI

Het openbaar onderzoek

Artikel 22

Het Milieubureau duidt in zijn advies de gemeenten aan waar een openbaar onderzoek dient plaats te vinden.

Artikel 23

Op verzoek van de aanvrager wordt het MER, samen met de beslissing en het advies van het Milieubureau zoals bepaald in artikel 19, door het college van burgemeester en schepenen gedurende dertig dagen ter inzage neergelegd in het gemeentehuis.

Gedurende deze termijn van dertig dagen organiseert het college van burgemeester en schepenen één of meerdere hoor-

zittingen waarvoor het een beroep kan doen op de aanvrager, het Milieubureau en eventueel andere deskundigen.

Voorwerp en plaats van het onderzoek, alsmede van de hoorzitting worden in minstens twee dagbladen of tijdschriften waarvan ten minste een van plaatselijk belang, aangekondigd.

Het college van burgemeester en schepenen maakt proces-verbaal op van het openbaar onderzoek met vermelding van klachten, voorstellen of opmerkingen van de geïnteresseerden.

Artikel 24

Het MER wordt binnen dertig dagen na afsluiting van het onderzoek, samen met het proces-verbaal van het onderzoek, aan de gemeenteraad voorgelegd die ter zake een advies uitbrengt.

Artikel 25

Het volledig dossier wordt binnen tien kalenderdagen na advies van de gemeenteraad doorgestuurd aan het Milieubureau dat over een termijn van dertig kalenderdagen beschikt om een eindrapport uit te brengen en terug te sturen aan de aanvrager.

Artikel 26

Het eindrapport van het Milieubureau maakt integraal deel uit van het definitieve MER.

Hoofdstuk VII

De uitreiking van vergunningen

Artikel 27

De vergunningverlenende overheid kan voor een **m.e.r.-plichtige** activiteit geen vergunning uitreiken indien bij de aanvraag tot vergunning geen MER, zoals omschreven in artikel 26, is gevoegd.

Artikel 28

De termijnen die krachtens andere wetgevingen bepaald worden voor ~~de~~ uitreiking van bepaalde vergunningen, worden geacht in te gaan op de dag waarop het MER, overeenkomstig artikel 27, bij de vergunningsaanvraag is gevoegd.

Artikel 29

De vergunningverlenende overheid houdt bij haar besluit over de vergunningsaanvraag rekening met het definitieve MER en stelt daartoe een beoordeling op van de waarschijnlijk aanzienlijke effecten van het voorgestelde project.

Artikel 30

Behalve wanneer de vergunning wordt geweigerd om ande-

re dan milieuredenen stelt de vergunningverlenende overheid volgende gegevens, hetzij in een afzonderlijk document, hetzij als onderdeel van het besluit over de vergunningsaanvraag, voor het publiek beschikbaar :

- haar beoordeling van waarschijnlijk aanzienlijke milieueffecten van het voorgestelde project ;
- een samenvatting van de voornaamste commentaren en opinies die krachtens de artikelen van dit decreet zijn ingewonnen ;
- eventueel haar advies over de beschreven alternatieven, waaronder de eventualiteit dat het project niet doorgaat ;
- de redenen waarom de vergunning wordt verleend of geweigerd ;
- de voorwaarden die eventueel aan de vergunning zijn verbonden.

Artikel 31

De openbare onderzoeken die krachtens andere wetgevingen dienen uitgevoerd te worden voor het bekomen van een vergunning voor een m.e.r.-plichtige activiteit, worden geacht te hebben plaatsgevonden tijdens het openbaar onderzoek.

Hoofdstuk VII

Wijzigings- en slotbepalingen

Artikel 32

Alle documenten zijn in beginsel openbaar. De initiatiefnemer van een m.e.r.-plichtige activiteit kan tot geheimhouding verzoeken van bepaalde gegevens op grond van commerciële of industriële overwegingen of op grond van het openbaar belang. Het Milieubureau beslist daarover bij gemotiveerde beslissing. Iedereen kan gedurende een periode van veertig dagen deze beslissing betwisten bij de Vlaamse Executieve.

Artikel 33

§ 1. In artikel 7, § 2 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning worden de woorden „het milieueffectrapport en het veiligheidsrapport dienen” vervangen door de woorden „het veiligheidsrapport dient”.

§ 2. Artikel 7, § 3 van voornoemd decreet wordt opgeheven.

§ 3. In artikel 7, § 5 en § 6 van voornoemd decreet worden de woorden „Het milieueffectrapport en het veiligheidsrapport worden” telkens vervangen door de woorden „Het veiligheidsrapport wordt”.

L. VANVELTHOVEN

O. LEFEBER

P. MATTHYS

J. SLEECKX

BIJLAGE

NOTA TEN BEHOEVE VAN EEN ORIENTEREND DEBAT OVER DE WERKINGSSFEER VAN DE MILIEUEFFECTRAPPORTERING IN HET VLAAMS GEWEST

1. Algemeen

Milieueffectrapportering moet zowel toegepast worden in het stadium van de planning, als in het stadium van de projectontwikkeling. Wat de projecten betreft moeten zowel overheids- als particuliere projecten aan milieueffectrapportering (m.e.r.) worden onderworpen en dit voor alle activiteiten die een belangrijke nadelige invloed kunnen hebben op het milieu. (Zie : Lee N. en Wood C. : De invoering van de milieueffectrapportering in de Europese Gemeenschappen ; ENV/197/76, Brussel ; en Lee N. en Wood C. : Milieueffectrapportering inzake ruimtelijke ordening in de Europese Gemeenschappen ; ENV./37/78, Commissie van de EG, 1977, Brussel).

Het begrip „activiteiten met mogelijks belangrijke nadelige effecten op het milieu” kan nader worden omschreven aan de hand van de criteria die door het wereldvermaarde Batelle-Institute werden ontwikkeld (zie artikel 13) ten behoeve van de EG-Commissie (Batelle-Institute : The selection of projects for environmental impact assessment ; Commissie van de EG, 1978, Brussel).

Een m.e.r. van plannen en programma's zal de voorziene milieueffecten van deze plannen en programma's, en de in beschouwing genomen alternatieven, eerder op algemene wijze behandelen. Een milieueffectrapport (MER) van een concreet project (en de in beschouwing genomen alternatieven) zal de milieueffecten meer in detail bestuderen. Beide vormen van m.e.r. vullen elkaar wederzijds aan. Dit betekent met andere woorden dat een zogenaamde „tiering” systeem aangehouden wordt, waarbij het projectniveau zich richt naar het planniveau en dit laatste eerst aan bod komt. Immers, wanneer alleen de concrete projecten m.e.r.-plichtig zouden zijn, kan dit heel wat problemen opleveren : tijdverlies, te vergevorderd stadium van voorbereiding en dergelijke. Wat de concrete aanduiding van de m.e.r.-plichtige activiteiten betreft moeten we onderscheid maken tussen plannen en programma's enerzijds en projecten anderzijds.

2. Plannen en programma's

— Als de plannen en de programma's wettelijk geregeld zijn, is het mogelijk de m.e.r.-plichtige activiteit te omschrijven en op te nemen op de lijst van m.e.r.-plichtige activiteiten, met vermelding van de voorwaarden waaronder de m.e.r.-plicht geldt.

Voorbeeld :

- wat de ruimtelijke planning betreft :
 - het opstellen of wijzigen van een streekplan (artikelen 6-10 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw) ;
 - het opstellen of wijzigen van een gewestplan (artikelen 11-13 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw) ;
- wat de economische planning betreft :
 - het opstellen van het gewestelijk economisch plan (artikel 7, § 1 van de kaderwet van 15 juli 1970 houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie) ;
- wat het afvalstoffenbeleid betreft :
 - het opstellen van een plan inzake de verwijdering van afvalstoffen (artikelen 14-20 van het decreet van 2 juli 1981 betreffende het beheer van afvalstoffen).
- Veel overheidsprogramma's en plannen hebben echter geen expliciet wettelijk statuut ; derhalve is het in die gevallen niet mogelijk vooraf aan te wijzen welke programma's moeten onderworpen worden aan de m.e.r.-plicht. Hier zou moeten worden vastgelegd dat alle investeringsprogramma's en langetermijn-programma's van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap of van de besturen ervan, steeds onderworpen zijn aan de verplichting een MER op te maken, tenzij uit een gemotiveerde beslissing van de Vlaamse Executieve of van de bevoegde Gemeenschapsminister blijkt dat er geen belangrijke milieueffecten te verwachten zijn. Dergelijk besluit moet voorafgaandelijk onderworpen worden aan het advies van de Vlaamse Raad voor het Leefmilieu.

3. Projecten

Voor het projectniveau moeten lijsten worden opgesteld. Dergelijke lijst kan bestaan uit twee afdelingen. Een eerste afdeling kan de projecten bevatten waarvan men aanneemt dat zij onder alle omstandigheden belangrijke nadelige effecten op het milieu zullen veroorzaken en die dus steeds m.e.r.-plichtig zijn. Een tweede afdeling bevat de projecten die onder bijzondere omstandigheden belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben (bijvoorbeeld wegens de specifieke lokalisatie in een gevoelig gebied). De initiatiefnemer van dergelijke activiteit moet in een vroeg stadium van de projectplanning een beslissing vragen aan de Minister over het al dan niet m.e.r.-plichtig zijn. Dat besluit behoort openbaar te zijn ; iedereen moet daartegen in beroep kunnen gaan bij de Vlaamse Executieve.

4. Mogelijke werkingssfeer

Teneinde de leden van de Vlaamse Raad een idee te geven van de mogelijke werkingssfeer, laten we hieronder 3 lijsten volgen :

1. Bijlage 1 en II van de richtlijn van de Raad van 27 juni 1985 betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (85/337/EEG ; Pb. nr. L.175 van 5 juli 1985, blz. 44-47).

2. Het voorontwerp van de algemene maatregel van bestuur inzake de werkingssfeer van de milieu-effectrapportage (Nederland) (Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 1983-1984, Stuk 16.814, nr. 7, blz. 94-100).

3. Het toepassingsgebied van het „décret organisant l'évaluation des incidences sur l'environnement dans la Région wallonne” (Conseil régional wallon, Compte rendu, 2 september 1985, nr. 14, blz. 65-66).

4.1. Bijlagen 1 en 2 van de EEG-richtlijn

BIJLAGE 1

IN ARTIKEL 4, LID 1 BEDOELDE PROJECTEN *

1. Raffinaderijen van ruwe aardolie (met uitzondering van de bedrijven die uitsluitend smeermiddelen uit ruwe olie vervaardigen), alsmede installaties voor de vergassing en vloeibaarmaking van ten minste 500 ton steenkool of bitumineuze schisten per dag.

2. Thermische centrales en andere verbrandingsinstallaties met een warmtevermogen van ten minste 300 MW, alsmede kerncentrales en andere kernreactoren (met uitzondering van de onderzoekinstallaties voor de produktie en verwerking van splijt- en kweekstoffen, met een constant vermogen van ten hoogste 1 thermische KW).

3. Installatie die uitsluitend bestemd zijn voor de permanente opslag of de definitieve verwijdering van radioactief afval.

4. Geïntegreerde hoogovenbedrijven voor de produktie van ruwijzer en staal.

5. Installaties voor de winning van asbest, alsmede voor de behandeling en de verwerking van asbest en asbesthoudende produkten : voor produkten van asbestcement, met een jaarproduktie van meer dan 20.000 ton eindprodukten, voor remvoeringen, met een jaarproduktie van meer dan 50 ton eindprodukten, alsmede — voor andere toepassingsmogelijkheden van asbest — met een gebruik van meer dan 200 ton per jaar.

6. Geïntegreerde chemische installaties.

7. Aanleg van autosnelwegen, autowegen, spoorwegtrajecten voor spoorverkeer over lange afstand, alsmede van vliegvelden met een start- en landingsbaan van ten minste 2.100 meter.

8. Zeehandelshavens alsmede waterwegen en havens voor de binnenvaart, bevaarbaar voor schepen van meer dan 1.350 ton.

9. Afvalverwijderingsinstallaties voor verbranding, chemische omzetting of opslag in de grond van toxische en gevaarlijke afvalstoffen.

* Het zijn de activiteiten die verplicht onderworpen zijn aan een volledige m.e.r.

BIJLAGE II
IN ARTIKEL 4, LID 2 BEDOELDE PROJECTEN *

1. Landbouw

- a) Ruilverkavelingsprojecten.
- b) Projecten met betrekking tot de bestemming van woeste gronden of semi-natuurlijke gebieden voor intensieve landbouw.
- c) Waterbeheersingsprojecten voor landbouwdoeleinden.
- d) Eerste herbebossing, wanneer deze negatieve ecologische veranderingen met zich kan brengen, en rooijing met het oog op een ander bodemgebruik.
- e) Bedrijven met stalruimte voor pluimvee.
- f) Bedrijven met stalruimte voor varkens.
- g) Kweekvijvers voor zalmachtigen.
- h) Terugwinning van land op de zee.

2. Winningsbedrijven

- a) Turfwinning.
- b) Diepboringen, behalve boringen voor het onderzoek naar de stabiliteit van de grond, en met name
 - geothermische boringen ;
 - boringen in verband met de opslag van kernafval ;
 - boringen voor watervoorziening.
- c) Winning van niet-metallische en niet-energetische delfstoffen zoals marmer, zand, grint, schist, zout, fosfaten, kaliumcarbonaat.
- d) Winning van steenkool en bruinkool door ondergrondse ontginning.
- e) Winning van steenkool en bruinkool in dagbouw.
- f) Winning van aardolie.
- g) Winning van aardgas.
- h) Winning van ertsen.
- i) Winning van bitumineuze schisten.
- j) Winning in dagbouw van niet-metallische en niet-energetische delfstoffen.
- k) Oppervlakte-installaties van bedrijven voor de winning van steenkool, aardolie, aardgas, ertsen en bitumineuze schisten.
- 1) Cokesovenbedrijven (droge distillatie van steenkool).
- m) Installaties voor de vervaardiging van cement.

3. Energiebedrijven

- a) Industriële installaties voor de produktie van elektriciteit, stoom en warm water (voor zover niet in bijlage 1 opgenomen).
- b) Industriële installaties voor het transport van gas, stoom en warm water, transport van elektrische energie via bovengrondse leidingen.
- c) Bovengrondse opslag van aardgas.
- d) Opslag van gasvormige brandstoffen in ondergrondse reservoirs.
- e) Bovengrondse opslag van fossiele brandstoffen.
- f) Industrieel briketteren van steenkool en bruinkool.

* Deze projecten zijn aan een volledige milieueffectrapportering onderworpen „indien de lid-staten van oordeel zijn dat hun kenmerken zulks noodzakelijk maken” (artikel 4, lid 2 van de richtlijn).

- g) Installaties voor de produktie of de verrijking van splijtstoffen.
- h) Installaties voor de opwerking van bestraalde splijtstoffen.
- i) Installaties voor de verzameling en de behandeling van radioactief afval (voor zover niet in bijlage 1 opgenomen).
- j) Installaties voor de produktie van hydro-elektrische energie.

4. Metaalbewerking

- a) **IJzer-** en staalfabrieken, inclusief gieterijen, smederijen, draadtrekkerijen en walserijen (voor zover niet in bijlage 1 opgenomen).
- b) Installaties voor vervaardiging, inclusief smelten, raffinage, trekken en walsen van non-ferrometalen, met uitzondering van edele metalen.
- c) Vervaardiging van pers-, trek- en stanswerk (grote stukken).
- d) Oppervlaktebehandeling en bekleding van metalen.
- e) Ketel- en reservoirbouw.
- f) Automobielfabrieken en -assemblagebedrijven en fabrieken van automobielmotoren.
- g) Scheepswerven.
- h) Bouw en herstelling van luchtvaartuigen.
- i) Spoorwegmateriaalfabrieken.
- j) Uitstampen door middel van springstoffen.
- k) Installaties voor het roosteren en sinteren van ertsen.

5. Glasfabrieken

6. Chemische industrie

- a) Behandeling van tussenprodukten en vervaardiging van chemicaliën (voor zover niet opgenomen in bijlage 1).
- b) Produktie van pesticiden en farmaceutische produkten, verven en vernissen, elastomeren en peroxiden.
- c) Opslagruimten voor aardolie, petrochemische en chemische produkten.

7. Voedings- en genotmiddelenindustrie

- a) Vervaardiging van plantaardige en dierlijke oliën en vetten.
- b) Conservenfabrieken voor dierlijke en plantaardige produkten.
- c) Zuivelfabrieken.
- d) Bierbrouwerij en en mouterij en.
- e) Suikerwaren- en siroopfabrieken.
- f) Installaties voor het slachten van dieren.
- g) Aardappelmeelfabrieken.
- h) Vismeel- en traanfabrieken.
- i) Suikerfabrieken.

8. Textiel-, leder-, hout- en papierindustrie

- a) Wolwasserijen, wolontvettingsfabrieken en wolblekerijen.
- b) Houtvezelplaat-, spaanderplaat- en duplex-, triplex- en multiplexfabrieken.
- c) Papierstof-, papier- en kartonfabrieken.

- d) Vezelververij en.
- e) Installaties voor het produceren en bewerken van celstof.
- f) Leerlooierij en.

9. Rubberververwerkende industrie

Vervaardiging en behandeling van produkten op basis van elastomeren.

10. Infrastructuurprojecten

- a) Werken voor de uitrusting van industrieterreinen.
- b) Werken voor stadsprojecten.
- c) Skiliften en kabelspoorwegen.
- d) Aanleg van wegen, havens (met inbegrip van visserij havens) en luchthavens (projecten die niet zijn opgenomen in bijlage 1).
- e) Werken inzake kanalisering en regulering van waterwegen.
- f) Stuwdammen en andere installaties voor het stuwen of duurzaam opslaan van water.
- g) Trams, boven- en ondergrondse metro's, zweefspoor en dergelijke bijzondere constructies, welke uitsluitend of overwegend voor personenvervoer zijn bestemd.
- h) Aanleg van oliepijpleidingen.
- i) Aanleg van waterleidingen over lange afstand.
- j) Jachthavens.

11. Andere projecten

- a) Vakantiedorpen, hotelcomplexen.
- b) Permanente race- en testbanen voor auto's en motorfietsen.
- c) Installaties voor de vernietiging van industrieel afval en huisvuil (voor zover niet genoemd in bijlage 1).
- d) Waterzuiveringsinstallaties.
- e) Slibstortplaatsen.
- f) Opslag van schroot.
- g) Proefstanden voor motoren, turbines of reactoren.
- h) Vervaardiging van kunstvezels van minerale oorsprong.
- i) Vervaardiging, verpakking, lading van of vulling van patronen met kruit en explosieven.
- j) Vilderij en.

12. Wijzigingen in projecten van bijlage 1 en projecten van bijlage 1 die uitsluitend of hoofdzakelijk dienen voor het ontwikkelen en beproeven van nieuwe methoden of produkten en die niet langer dan één jaar worden gebruikt.

4.2. Ontwerp AMVB Nederland

VOORONTWERP VAN DE ALGEMENE MAATREGEL VAN BESTUUR
INZAKE DE WERKINGSSFEER MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE *

Lijst met activiteiten en daarover te nemen besluiten, bij de voorbereiding waarvan een

* Tweede Kamer, vergaderjaar 1983-1984, 16.814, nr. 7.

milieu-effectrapport moet worden gemaakt.

1. Gelet op het algemene criterium voor toepassing van milieu-effectrapportage, inhoudende dat m.e.r. wordt toegepast op besluiten ter zake van activiteiten die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben, worden de volgende activiteiten en daarover te nemen besluiten ten behoeve van toepassing van m.e.r. in de eerste fase aangewezen op grond van artikel 41b.

1a. De vaststelling door de minister van Verkeer en Waterstaat van het tracé voor de aanleg, reconstructie of uitbreiding van een hoofdweg, indien de besluitvorming daarover plaatsvindt door middel van de procedure als bedoeld in het beleidsvoornemen van het Structuurschema Verkeer en Vervoer (Tweede Kamer, zitting 1976-1977, 14.390, nrs. 1-2, bijlage 2 bij hoofdstuk 4, blz. 80).

1b. Voor zover het betreft andere wegen dan hoofdwegen, de vaststelling door het beheerende openbare lichaam van het tracé voor :

1. de aanleg van een autosnelweg, autoweg of een andere, uit vier rijstroken bestaande weg ;

2. de uitbreiding of reconstructie van een zodanige weg dan wel van een andere weg tot een zodanige weg, ingeval de uitvoeringskosten f 40 mln. of meer bedragen ;
voor zover het tracé een lengte heeft van 5 kilometer of meer, buiten de bebouwde kom.

2a. De vaststelling door de minister van Verkeer en Waterstaat van het tracé voor de aanleg, reactivering, uitbreiding of reconstructie van een door de N.V. Nederlandse Spoorwegen te exploiteren railweg, indien de besluitvorming daarover plaatsvindt door middel van de procedure, als bedoeld in het beleidsvoornemen van het Structuurschema Verkeer en Vervoer (Tweede Kamer, zitting 1976-1977, 14390, nrs. 1-2, bijlage 2 bij hoofdstuk 4, blz. 80).

2b. Voor zover het betreft andere dan door de N.V. Nederlandse Spoorwegen te exploiteren railwegen, de vaststelling van het tracé van

1. de aanleg van een railweg ;

2. de reactivering, uitbreiding of reconstructie van een railweg, ingeval de uitvoeringskosten f 40 mln. of meer bedragen ;

voor zover het tracé een lengte heeft van 5 kilometer of meer, buiten de bebouwde kom.

3a. Vastlegging door de beheerder van het tracé van een aan te leggen vaarweg ten behoeve van schepen met een laadvermogen van 1350 ton of meer.

3b. Vaststelling van het plan tot vergroting van een vaarweg die geschikt is voor schepen met een laadvermogen van 2000 ton of meer, en van een vaarweg die geschikt wordt voor schepen met een laadvermogen van 2000 ton of meer, voor zover het ruimtebeslag van het wateroppervlak met twintig procent of meer toeneemt.

3c. Vaststelling door de beheerder van het plan tot plaatselijke verlegging van een rivier, zijnde een vaarweg die geschikt is voor schepen met een laadvermogen van 1350 ton of meer, indien de verlegging van het zomerbed een oppervlak beslaat van 50 hectare of meer.

4. Vaststelling van het plan ingevolge artikel 4 van de wet op de Ruimtelijke Ordening, of bij het ontbreken daarvan het plan ingevolge artikel 7 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, of bij het ontbreken daarvan een of meer plannen ingevolge artikel 10 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening voor zover deze plannen betrekking hebben op de aanleg van havens met een totale oppervlakte van 100 hectare of meer.

5. Vaststelling door de betrokken minister van het plan tot aanleg van een kunstmatig eiland van 200 hectare of meer.

6a. Het besluit ingevolge artikel 18 van de Luchtvaartwet inzake de aanwijzing van militaire luchtvaartterreinen en civiele luchtvaartterreinen voor zover de aanwijzing betrekking heeft op de aanleg van luchtvaartterreinen met een start- en landingsbaan met een lengte van 1800 meter of meer.

6b. Het besluit ingevolge artikel 27, tweede lid, onderdeel 2, van de Luchtvaartwet, ter zake van luchtvaartterreinen als bedoeld onder 6a.

7a. De vaststelling door de minister van Defensie van het plan tot aanleg van een marienhaven met een totale oppervlakte van 100 hectare of meer.

7b. Vaststelling door de minister van Defensie van het inrichtingsplan voor militaire oefenterreinen waarvan de daadwerkelijk in te richten oppervlakte 100 hectare of meer bedraagt.

8a. Vaststelling van een tracé door of namens de minister van Economische Zaken van een hoofdtransportleiding, niet zijnde een aardgasleiding, voor zover deze over een lengte van 1 kilometer of meer wordt aangelegd in :

1. beschermde natuurmonumenten en in staatsnatuurmonumenten aangewezen ingevolge artikel 7 respectievelijk ingevolge artikel 21 van de Natuurbeschermingswet ;
2. Nationale parken, als bedoeld op blz. 11 en 12 van het beleidsvoornemen van het Structuurschema natuur- en landschapsbehoud (Tweede Kamer, zitting 1980-1981, 16.820, nrs. 1-2) ;
3. het Waddengebied, als bedoeld in de regeringsbeslissing van de Nota over de hoofdlijnen van de ontwikkeling van de Waddenzee (Tweede Kamer, zitting 1978-1979, 13.933, nrs. 6-7, blz. 4, onder 1.2 en 1.3) ;
4. grote eenheden natuurgebied en gebieden met als hoofdfunctie natuur, als aangeduid op kaart 1 van het beleidsvoornemen van het Structuurschema natuur- en landschapsbehoud (Tweede Kamer, zitting 1980-1981, 16.820, nrs. 1-2) ;
5. waardevolle uiterwaarden als aangeduid op kaart 4 van het onder 4 genoemde beleidsvoornemen ;
6. duingebieden gelegen in de in bijlage 1 genoemde gemeenten * ;
7. waterwingebieden.

8b. Vaststelling van het tracé door of namens de minister van Economische Zaken van een hoofdtransportleiding voor het transport van aardgas met een doorsnede van 1 meter of meer, voor zover deze over een lengte van 5 kilometer of meer wordt aangelegd in de onder 8a genoemde gebieden.

8c. Het besluit ingevolge artikel 143b van het Mijnreglement (1964) over de aanlanding van pijpleidingen in de in artikel 8a bedoelde gebieden.

8d. Vaststelling van het plan ingevolge artikel 4 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, of bij ontbreken daarvan het plan ingevolge artikel 7 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, of bij het ontbreken daarvan een of meer plannen ingevolge artikel 10 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening voor zover deze plannen betrekking hebben op de aanleg van waterleidingen buiten de bebouwde kom met een inwendige doorsnede van 1 meter of meer en een lengte van 10 kilometer of meer.

9a. Aanwijzing door de minister van Landbouw en Visserij en de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van gebieden die voor landinrichting in aanmerking kunnen komen.

9b. Het besluit ingevolge artikel 41 van de Landinrichtingswet over uitvoering van landinrichtingsmaatregelen in gevallen dat :

- een aanmerkelijk deel van het landinrichtingsblok deel uitmaakt van een grote landschapseenheid dan wel van één van de meest belangrijke weidevogelgebieden
- een aanmerkelijk deel van een grote landschapseenheid dan wel van een van de meest belangrijke weidevogelgebieden is gelegen binnen het landinrichtingsblok
- binnen het landinrichtingsblok een aanmerkelijke lengte van een van de meest waardevolle beekdalen dan wel beken voorkomt.

Onder de grote landschapseenheden worden verstaan de als zodanig aangeduide gebieden op kaart 1 van het beleidsvoornemen van het Structuurschema natuur- en landschapsbehoud (Tweede Kamer, zitting 1980-1981, 16.820, nrs. 1-2). Onder de meest belangrijke weidevogelgebieden worden verstaan de gebieden die als zodanig in bijlage 3 zijn aangewezen. *

Onder de meest waardevolle beken en beekdalen worden verstaan gebieden zoals aangeduid op kaart 4 van het beleidsvoornemen van voornoemd structuurschema.

9c. Het besluit ingevolge artikel 82a, sub c, van de Landinrichtingswet over de uitvoering van landinrichtingsmaatregelen in de in artikel 9b bedoelde gevallen.

10a. Aanwijzing door de minister van Landbouw en Visserij en de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van gebieden die in aanmerking komen voor uitbreiding van voorzieningen ten behoeve van de openlucht recreatie.

10b. Vaststelling door gedeputeerde staten van een plan tot aanleg van recreatieve en toeristische voorzieningen van 20 hectare of meer, alsmede tot aanleg van terreinen voor de verblijfsreactie voor meer dan 1000 staanplaatsen of meer dan 200 huizen, alsmede tot aanleg van jachthavens voor meer dan 500 boten.

11. Vaststelling van het plan ingevolge artikel 4 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening,

* Deze bijlagen worden niet opgenomen.

of bij het ontbreken daarvan het plan ingevolge artikel 7 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, of bij het ontbreken daarvan een of meer plannen ingevolge artikel 10 van de wet op de Ruimtelijke Ordening voor zover die plannen betrekking hebben op de bouw in een aaneengesloten gebied van 4000 woningen of meer en voor zover die plannen betrekking hebben op de bouw in een aaneengesloten gebied van 2000 woningen of meer buiten de in bijlage 2 genoemde gemeenten die te zamen het verstedelijkt gebied vormen. *

12a. Vaststelling door de beheerder van de waterkering van een principeplan of het besluit ingevolge artikel 2, derde en vierde lid, van de **Deltawet** tot aanleg van een dijk van 5 kilometer of langer en met een dwarsprofiel van 250 vierkante meter of meer of tot aanleg van een dam met een lengte van 2 kilometer of meer en met een dwarsprofiel van 250 vierkante meter of meer of tot aanleg van een stormvloedkering.

12b. Vaststelling door de beheerder van de waterkering van een principeplan tot wijziging van een dijk van 5 kilometer of langer zodanig dat na de wijziging het dwarsprofiel 250 vierkante meter is of meer, of bij het ontbreken van dit besluit de overeenkomstige besluiten als genoemd onder 12a over genoemde activiteit.

13. Vaststelling door de minister van Verkeer en Waterstaat van een plan tot, dan wel het besluit van een waterschap ingevolge het waterschapsreglement over, dan wel het besluit tot concessieverlening ingevolge artikel 1 van de wet inzake droogmakerijen en indijkingen voor landaanwinning, droogmakerij of indijking van 200 hectare of meer.

14a. Het besluit door de minister van Verkeer en Waterstaat tot structurele wijziging van het (streef-)peil in de Grevelingen, het Haringvliet en het IJsselmeer met haar randmeren, dan wel van de gemiddelde hoog- en laagwaterstanden in de Oosterschelde, met 30 centimeter of meer.

14b. Het besluit van de waterstaatkundig beheerder tot structurele wijziging van het (streef-)peil met 30 centimeter of meer.

15a. Het vaststellen door de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van het plan voor de lange termijn waarin gebieden en projecten worden aangewezen die in aanmerking komen voor uitbreiding van de infrastructuur voor de drink- en industriewatervoorziening.

15b. Het besluit ingevolge artikel 14 van de Grondwaterwet tot grondwaterwinning of tot infiltratie van water in de bodem voor zover de jaarlijks te omtrekken of te infiltreren hoeveelheid water 10 miljoen kubieke meter of meer bedraagt.

15c. Vaststelling van het plan ingevolge artikel 4 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, of bij het ontbreken daarvan het plan ingevolge artikel 7 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, of bij het ontbreken daarvan het plan ingevolge artikel 10 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening voor zover deze plannen betrekking hebben op de aanleg van een waterbekken met een oppervlakte van 100 hectare of meer.

16a. Het besluit tot aanwijzing van winplaatsen van oppervlaktedelfstoffen van 100 ha of meer, dan wel bij het ontbreken daarvan het besluit ingevolge artikel 3 van de **Ontgrondingenwet** of het besluit ingevolge artikel 4 van de Rivierenwet inzake delfstoffenwinning met een oppervlakte van 100 hectare of meer.

17. Het besluit tot concessieverlening ingevolge artikel 5 van de Mijnwet (1810) inzake het winnen van steenkool en bruinkool.

18a. Vaststelling van het plan ingevolge artikel 4, eerste lid, en het plan ingevolge artikel 25, eerste lid, en het plan ingevolge artikel 17, eerste lid, en de plannen ingevolge artikel 26, eerste lid, van de Afvalstoffenwet dan wel de besluiten tot uitwerking van deze plannen, voor zover deze betrekking hebben op de definitieve verwerking van afvalstoffen.

18b. Het besluit waarop hoofdstuk 3 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne van toepassing is, over de oprichting van een inrichting voor

1. het verbranden van afvalstoffen met een capaciteit van 25.000 ton per jaar of meer ;
2. het bewerken, het verwerken en het vernietigen van afvalstoffen met een capaciteit van 50.000 ton per jaar of meer ;
3. het op of in de bodem brengen van afvalstoffen met een totale capaciteit van 500.000 ton of meer ;
4. het verbranden, het bewerken, het verwerken en het vernietigen van chemische afvalstoffen met een capaciteit van 50.000 ton per jaar of meer.

19. Vaststelling van het plan ingevolge artikel 4 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening,

* Deze bijlage wordt niet opgenomen.

of bij het ontbreken daarvan van het plan ingevolge artikel 7 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, of bij het ontbreken daarvan een of meer plannen ingevolge artikel 10 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening voor zover deze plannen betrekking hebben op het op of in de bodem brengen van chemische afvalstoffen en afgewerkte olie, dan wel bij het ontbreken daarvan het besluit ingevolge artikel 35, eerste lid, van de Wet chemische afvalstoffen.

20. Vaststelling van het plan ingevolge artikel 4 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, of bij het ontbreken daarvan de vaststelling van het plan ingevolge artikel 7 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, of bij het ontbreken daarvan de vaststelling van een of meer plannen ingevolge artikel 10 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening voor zover deze plannen betrekking hebben op de aanleg van bedrijfsterreinen van 100 hectare of meer.

21. De besluiten waarop hoofdstuk 3 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne van toepassing is over :

1. oprichting van een inrichting voor de raffinage van aardolie, met een capaciteit ten aanzien daarvan van 1.000.000 ton per jaar of meer ;
2. oprichting van een inrichting voor
 - a. het roosten, pelletiseren of doen **sinteren** van ertsen, met een totale capaciteit ten aanzien daarvan van 2.000.000 ton per jaar of meer ;
 - b. de produktie van ruw ijzer of ruw staal met een totale capaciteit ten aanzien daarvan van 2.000.000 ton per jaar of meer ;
 - c. de produktie van primaire non-ferrometalen met een totale capaciteit ten aanzien daarvan van 100.000 ton per jaar of meer ;
 - d. de produktie van cokes uit steenkool met een capaciteit ten aanzien daarvan van 1.000.000 ton steenkool per jaar of meer ;
- 3.a. het kraken of vergassen van nafta, gasolie, LPG of andere aardoliefracties met een **verwerkings**capaciteit van 1.000.000 ton per jaar of meer en de bijbehorende petrochemische installaties en vervolfabrieken ;
- b. de omzetting door middel van chemische processen van onverzadigde alifatische koolwaterstoffen met minder dan 5 dan wel onverzadigde cyclische koolwaterstoffen met minder dan 9 koolstofatomen per **molecuul** en met een verwerkingscapaciteit van 100.000 ton per jaar of meer van deze onverzadigde koolwaterstoffen ;
4. de oprichting van een inrichting voor de produktie van stoffen door middel van **recombinant**-DNA bewerking behorende tot de categorie III en IV uit de advies-Richtlijnen voor recombinant-DNA bewerkingen in Nederland van de Commissie ad hoc **recombinant**-DNA bewerkingen (Rapport 1982-65 uit de reeks Verslagen, adviezen en rapporten van het ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne).

22a. Vaststelling door de minister van Economische Zaken van het voorgenomen beleid inzake het aandeel van verschillende brandstoffen in de elektriciteitsvoorziening.

22b. Vaststelling door de minister van Economische Zaken van het voorgenomen beleid inzake het aandeel van windenergie in de elektriciteitsvoorziening.

22c. De besluiten waarop hoofdstuk 3 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne van toepassing is, over

1. de oprichting van elektriciteitscentrales met een vermogen van 300 megawatt of meer ;
2. de oprichting van windenergiecentrales met een vermogen van X1 megawatt of meer ;
3. de ombouw van elektriciteitscentrales met een vermogen van 300 megawatt of meer met als doel de ondervuring door kolen.

22d. De besluiten ingevolge artikel 15 en/of artikel 29 van de Kernenergiewet, waarop hoofdstuk 3 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne van toepassing is, over het oprichten van :

- kernenergiecentrales ;
- inrichtingen die bestemd zijn voor het opwerken van bestraalde splijtstoffen ;
- inrichtingen die bestemd zijn voor de opslag voor een periode van 10 jaar of langer van bij het opwerken van bestraalde splijtstoffen vrijgekomen kernsplijtafval (KSA) ;
- inrichtingen die uitsluitend bestemd zijn voor de opslag voor een periode van 10 jaar of langer van bestraalde splijstofelementen ;
- inrichtingen die uitsluitend bestemd zijn voor de permanente opslag of de definitieve verwijdering van radioactieve afvalstoffen, waaronder begrepen afvalstoffen in de vorm van splijtstoffen (anders dan kernsplijtafval) of ertsen.

23. Het besluit tot goedkeuring door de minister van Economische Zaken van het tracé over de aanleg van een hoogspanningsleiding met een spanning van 220 kilovolt of meer en met een lengte van 1 kilometer of meer voor zover deze wordt aangelegd in :

- de in artikel 8a onder (1) **t/m** (4) bedoelde gebieden ;
- grote landschapseenheden en nationale landschappen als aangeduid op kaart 1 van het

beleidsvoornemen van het Structuurschema Natuur- en landschapsbehoud (Tweede Kamer, zitting 1980-1981, 16.820, ms. 1-2).

24. De besluiten waarop hoofdstuk 3 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne van toepassing is, over de oprichting van een inrichting voor de op- en overslag van :

1. LNG (Liquid Natural Gas) met een opslagcapaciteit van 100.000 kubieke meter of meer, dan wel van
2. steenkolen of ertsen, met een oppervlakte van 50 hectare of meer.

25. De besluiten waarop hoofdstuk 3 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne van toepassing is, over de oprichting van steenkoolvergassing en -suiquefactiebedrijven met een capaciteit van 250.000 ton steenkolen per jaar of meer.

26. Het besluit ingevolge artikel 11, dan wel ingevolge artikel 21 van de Natuurbeschermingswet tot intrekking van de aanwijzing van beschermde natuurmonumenten, respectievelijk staatsnatuurmonumenten.

11.1. Voor de toepassing van de artikelen 4,8d, 11,15c, 19 en 20 worden onder het plan ingevolge artikel 10 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening mede begrepen :

- a. een vrijstelling als bedoeld in artikel 19 of 65 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening,
- b. een aanwijzing als bedoeld in artikel 37, derde lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening en
- c. een aanwijzing als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, voor zover daarbij voorschriften worden gegeven omtrent de inhoud van aanwijzingen die gedeputeerde staten ter zake aan de gemeenteraden moeten geven, voor zover zodanige vrijstelling of aanwijzing betrekking heeft op een activiteit als in die artikelen bedoeld en over die activiteit nog niet eerder ten behoeve van een besluit als bedoeld in artikel 4 of artikel 7 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening een milieu-effectrapport is gemaakt.

2. Voor de toepassing van de artikelen 4,8d, 11,15c, 19 en 20 wordt onder het plan ingevolge artikel 4 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening mede begrepen een aanwijzing als bedoeld in artikel 38, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening omtrent de inhoud van een streekplan, voor zover zodanige aanwijzing betrekking heeft op een activiteit als in die artikelen bedoeld.

III. 1. Voor zover in de voorafgaande artikelen niet anders is bepaald, geldt de verplichting tot het maken van een milieu-effectrapport niet alleen voor aanleg, oprichting, inrichting en andere initiërende handelingen, maar ook voor wijziging of uitbreiding voor zover zodanige handelingen feitelijk overeenkomen met initiërende handelingen. Indien bij een activiteit een minimale omvang is aangegeven, is de eerste volzin van toepassing voor zover de wijziging of uitbreiding tenminste die omvang heeft.

2. Indien in een inrichting als bedoeld in de artikelen 18b, 21,22c, eerste en tweede lid, en 25 een wijziging wordt aangebracht als gevolg waarvan een van de in deze artikelen genoemde drempelwaarden wordt overschreden, vindt de in het eerste lid bedoelde bepaling slechts toepassing indien de bestaande capaciteit van de desbetreffende inrichting met twintig procent of meer wordt vergroot.

4.3. Toepassingsgebied Waals m.e.r.-decreet (onmiddellijke fase)

1. Raffinerie de pétrole brut (à l'exclusion des entreprises fabriquant des lubrifiants à partir de pétrole brut) ainsi que les installations de gazéification et de liquéfaction d'au moins 500 tonnes de charbon et de schiste bitumineux par jour.

2. Centrales thermiques et autres installations de combustion d'une puissance calorifique d'au moins 300 MW ainsi que les centrales nucléaires et autres réacteurs nucléaires (à l'exception des installations de recherche pour la production et la transformation des matières fissiles et fertiles dont la puissance maximale ne dépasse pas 1 KW de durée permanente thermique).

3. Installations servant exclusivement à stocker en permanence ou à éliminer définitivement des déchets radioactifs.

4. Usines intégrées de première fusion de la fonte et de l'acier.

5. Installations destinées à l'extraction d'amiante ainsi qu'au traitement et à la transformation d'amiante et de produits contenant de l'amiante : pour les produits en amiante-ciments, une production annuelle de plus de 20.000 tonnes de produits finis ; pour les garnitures de friction, une production annuelle de plus de 50 tonnes de produits finis ; pour les

autres utilisations de l'amiante, une utilisation de plus de 200 tonnes par an.

6. Installations chimiques intégrées.

7. Construction d'autoroutes, de voies rapides, de voies pour le trafic à grande distance des chemins de fer ainsi qu d'aéroports dont la piste de décollage et d'atterrissage a une longueur de 2.100 mètres ou plus.

8. Ports de commerce maritime ainsi que les voies navigables et les ports de navigation intérieure permettant l'accès de bateaux supérieurs à 1.350 tonnes.

9. Installations d'élimination des déchets toxiques et dangereux par incinération, traitement chimique ou stockage à terre.
